
**Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти
назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2016**

Ношир: Ҳайати тадорукот Санаи интишор: 2 Ноябр, 2017 - 13:28
Ҳисобот
дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти
назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
дар соли 2016

Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2016 фаъолияти худро баҳри татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», ичрои Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016», ҳамчунин, ичрои дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳ монда, дар ин замина фаъолиятро дар самтҳои зерин амалӣ намуд:

Назорати татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон

«Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Санчиш ва омӯзиши вазъи ичрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мутобиқи Низомнома яке аз самтҳои асосии фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳсуб мешавад.

Мутобиқи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2012, №335 «Дар бораи тасдиқи Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016» Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайси ҳамоҳангози Барномаи мазкур муайян гардидааст. Татбиқи Барномаи мазкур аз ҷониби вазорату идораҳо ва ташкилоту муассисаҳои даҳлдор мавриди баррасӣ қарор гирифта, аз натиҷаи ичрои Нақшай чорабинҳои Барномаи мазкур ҳар сол то 1-уми март ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон гузориши муфассал пешниҳод карда мешавад.

Кумита дар ҳамкорӣ бо мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти ичроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, ташкилоту муассисаҳо татбиқи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва татбиқи бандҳои Нақшай чорабинҳои «Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016»-ро ба роҳ монда, мунтазам назорат мебарад.

Қобили зикр аст, ки ҷамъбости бандҳои Нақшай чорабинҳои Барномаи мазкур барои солҳои 2012-2016 1-уми марта соли 2017 буда, аз натиҷаи корҳои амалигардида ва корҳои иҷронашуда ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон гузориши муфассал аз ҷониби Кумита пешниҳод карда мешавад.

Кумита дар ҳамкорӣ бо Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон 14-уми июни соли 2016 вазъи ичрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро дар тарабхонаи «Чаманоро»-и Муассисаи давлатии маҷмааи меҳмонхонаҳои Дастгоҳи ичроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди санчиш қарор дод. Дар рафти санчиши муқаррароти Қонуни мазкур дар тарабхонаи «Чаманоро» маълум гардид, ки барои кормандони муассиса омӯзиши забони давлатӣ ва забонҳои ҳориҷӣ ташкил карда нашудааст ва ин хилоғи қисми 4 моддаи З Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мебошад.

Компьютерҳои тарабхона бо ҳуруфи тоҷикӣ таъмин буда, дар ҳуҷҷатгузорӣ ғалатҳои имлой ва техникий ба назар мерасад. Матни муҳри мудаввари тарабхона ба забони русӣ ва тоҷикӣ; «Государственное учреждение гостиничной комплекс исполнительного Аппарата Президента Р.Таджикистан * Ресторан «Чаманоро» – Тарабхонаи «Чаманоро» Муассисаи давлатии маҷмӯи меҳмонхонаҳои Дастгоҳи ичроияи Президенти Ч.Тоҷикистон» буда, хилоғи моддаи 20-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мебошад.

Шаҳодатномаи директори Тарабхонаи «Чаманоро» бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ мебошад:

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитай забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитай забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

«ШАҲОДАТНОМАИ №342 Норбоев Ё. Государственное учреждение гостиничной комплекс исполнительного Аппарата Президента Республики Таджикистан * Ресторан «Чаманоро» – Тарабхонаи «Чаманоро» Муассисаи давлатии маҷмӯи меҳмонхонаҳои Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Аз маводу санадҳое, ки директори тарабхона ба гурӯҳи корӣ пешниҳод намуд, маълум гардид, ки аксар фармону аризаҳо, дафтарчаҳои меҳнатии кормандон, китобҳои қайди ҳуҷҷатҳои вурудию судурӣ ва ғ., ба забони русӣ буда, хилофи моддаҳои 5, 16, 17 ва 20-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мебошанд.

Аз ҷумла:

1. Приказ с 1 июня 2016г. № 3;
2. Заявление Холназарова М., с 1- января 2014 год;
3. Трудовая книжка №0037249 Ашурев У, 1 ноября соли 2009;
4. Главная книга ГУГКИАП РТ Чаманоро 2015-2016;
5. Книга учёта заработной платы ГУГКИАП РТ Чаманоро 2014г – 2015-2016г.

Дар асоси Фармоиши раиси Кумитай забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24-уми июня соли 2016, №53 оид ба санчиши вазъи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», иҷрои банди 15-и боби IV-и «Барномаи рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2016» ва супориши роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8-уми ноября соли 2013, №30/10-4 ҷиҳати иҷрои бечунучарои талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», Протоколи маҷлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28-уми марта соли 2014, №3 дар ташкилоту муассисаҳо, нуқтаҳои савдо ва марказҳои хизматрасонии маишӣ новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ дар ноҳияҳои Сино, Исмоили Сомонӣ, Шоҳмансур ва Фирдавсии шаҳри Душанбе бо намояндагӣ аз прокуратураи ноҳияҳои шаҳри Душанбе, Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе, Муассисаи давлатии «Рекламаи берунӣ ва ороиши шаҳри Душанбе», Кумитай телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон гурӯҳи кории муштарак таъсис дода шуд. Аз ҷониби гурӯҳи корӣ танҳо дар ин давраи соли равон номгузории ташкилоту муассисаҳо, нуқтаҳои савдо ва марказҳои хизматрасонии зерин дар ҳудуди ноҳияҳои Шоҳмансур, Сино, Фирдавсӣ ва Исмоили Сомонии шаҳри Душанбе, инчунин, Ҷамоати деҳоти Россияи ноҳияи Рӯдакӣ дар иртибот ба муқаррароти моддаҳои 13, 18 ва 20 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мавриди санчиш қарор гирифт. Ҷунончи (Номи ташкилоту муассисаҳо дар шакле, ки рӯзи санчиш ба қайд гирифта шудааст, бо дарназардошти мухолифатҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва ғалатҳои ҷойдошта оварда мешаванд):

Ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе:

1. Ателье ЛАСТОЧА ПАРАСТУ, воқеъ дар кӯчаи Айнӣ 6.
2. Дукони дузандагии «Парасту», воқеъ дар кӯчаи Айнӣ 6.
3. Қаҳваҳонаи «Бомазача», воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 30.
4. Тарабхонаи ISTANBUL, воқеъ дар кӯчаи Айнӣ 75.
5. Мағозаи excluzive, воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 62.
6. Мағозаи “georgio armani”.
7. Дӯкони дӯзандагии “Ателье”.

Ноҳияи Исмоили Сомонии шаҳри Душанбе:

1. Қаҳвахонаи «АЛАЗ», воқеъ дар кӯчаи Беҳзод 122.
2. ҶДММ МХ «Интернешнл Групп», воқеъ дар кӯчаи Беҳзод 118.
3. COFFEE REPUBLIC, воқеъ дар кӯчаи Боҳтар 2.
4. Қаҳвахонаи ЛАВАЗЗА, воқеъ дар кӯчаи Боҳтар 2.
5. COFFEE TAPIOSA, воқеъ дар кӯчаи Боҳтар 3.
6. Информационное сети «АЗИЯ», воқеъ дар кӯчаи Боҳтар 3.
7. Маркази савдо «Суғдиёна» Супермаркет, воқеъ дар к.Боҳтар 3.
8. Мағозаи интернетӣ Dushanbe express арzon ва тез, воқеъ дар кӯчаи Ш. Шоҳтемур 25.
9. Маркази букмекерӣ «Profit» (ҶДММ Лайв Бет), воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 64.
10. Мағозаи «МАРАШ», воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 56.
11. «MILA VITSA» модная коллекция, воқеъ дар кӯчаи Ш. Шоҳтемур 25.
12. Мағозаи компьютери ASUS, воқеъ дар кӯчаи Ш. Шоҳтемур 25.
13. Мағозаи либосҳо AVESTO, воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 66.
14. Фурӯши бозичаҳо «ПОЗИТИВ», воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 66.
15. Мағозаи Coton cluv, воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 87.
16. Кошонаи ҳусн «NOZ7», воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 70.
17. Мағозаи «Joma», воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 85.
18. Кошонаи ҳусн «OSIS», воқеъ дар кӯчаи Пушкин 40/1.
19. Дӯкони фуруши гулҳо, воқеъ дар роҳи зеризамиинии Мағозаи марказӣ.
20. Дӯкони пухтупаз, самбусапазӣ, воқеъ дар к. М. Турсунзода 49.
21. Маҷмааи “Пойтаҳт”, воқеъ дар кӯчаи М. Турсунзода 54.
22. Центр осмотра “Малиё”, воқеъ дар кӯчаи М. Турсунзода 45/1.
23. Рекламная газета, воқеъ дар кӯчаи Боҳтар 3.

Ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе:

1. КСЕРОКОПИЯ, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 5.
2. Китоб, молҳои КОНСЕЛЯРӢ, воқеъ дар кӯчаи Неъмат ҚАРАБОЕВ 5.
3. ФОТО, KODAK EXPRESS, КСЕРОКОПИЯ, ремонт DVD воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 5.
4. Симкартаи ФУРУШИ, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 5.
5. Мағозаи дилпур, ZINCAL BICHE BAGOZZA,DANIEL RIZJTTO, ODERM ARK, Речай кори, воқеъ дар х. Неъмат Қарабоев 5.
6. Срочная ФОТО, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 5.
7. Цение детали, Это удобно!, выбирай лучшее это хит, найди, твоё , Это яркое, Сомони, Акция, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 5.
8. LOTTO ITALIAN SPORT, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 5.
9. Опсия Интернет – спринтер, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 5.
10. ОДЕЖДЫ, ДЖИНСЫ, КЕПКИ, ФУТБОЛКИ, ОБУВИ, ТАПОЧКИ....., воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 5.
11. Либосҳои мардона МАТИН мужская одежда, ТЕННИСКИ, ОБУВЫ, КУРТКИ, БРЮКИ, ПИДЖАКИ, КОСТЮМЫ, ПЛАЩИ, СВИТЕРИ....., воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 7.
12. ECEB, UTES, Emil:o, Ciuido, BAGOZZA, ROMANO BOTTA, OGGI, CABANI, SHOES, esse, Духихои оригинал, пичакҳои арzonшуда....., воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 7.
13. ТАДЖФОН, СОТОВИЙ КОМПАНИЯ, ДОСТУПНИЙ GSM, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 9.
14. МОРОЖЕНОЕ 1c2c3c, коктейл, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 9.
15. Ремонт – мобильных телефонов, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 9.
16. Сурати фаври, срочное фото, ксерокопия, сканер..., воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 9.
17. Заргар-ремонт ювелирных изделий, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 9.
18. Газированная вода, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 9.
19. Фуруши айнакҳо, IDEAL ОПТИКА, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 9.
20. Мағозаи eco hasib.tj, воқеъ дар дар кӯчаи А. Қаҳҳоров 430.

21. Дӯкони дӯзандагии «ZAYNUR», воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 4.
22. Кошонаи хусн «СОДОТ», воқеъ дар к.Неъмат Қарабоев 86/1.
23. Идораи букмекери «KENO.tj», воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 4/1.
24. ҶДММ «Spa Hayat», воқеъ дар кӯчаи А. Ҷомӣ 40/1.
25. МХ Фото, воқеъ дар кӯчаи Неъмат Қарабоев 86.
26. Корхонаи таъмири мошинҳо, воқеъ дар кӯчаи А. Қаҳҳоров.
27. Чархҳои Б/У, воқеъ дар кӯчаи А. Қаҳҳоров.
28. Қаҳвахонаи Содот, воқеъ дар кӯчаи Н. Қарабоев.
29. Дӯконифурӯши яхмос, воқеъ дар кӯчаи А. Ҷомӣ.

Ноҳияи Синои шаҳри Душанбе:

1. Қаҳвахонаи «Food station-Fast food», воқеъ дар к.Д. Боло 188.
2. Қаҳвахонаи «Лесная сказка», воқеъ дар кӯчаи Н. Махсум 128/1.
3. Тарабхонаи «Арбат», воқеъ дар кӯчаи Н. Махсум 70/1.
4. Самбусаҳона, воқеъ дар кӯчаи 1-майи Ҷ/д. Россия.
5. Фурӯши дискҳо, воқеъ дар роҳи зеризаминии Кӯли ҷавонон.

Ноҳияи Рӯдакӣ:

1. Ҷарнӣ - Китайский самовар (Ошхонаи чинӣ), воқеъ дар кӯчаи 1-Майи Ҷамоати деҳоти Россия.
2. Тарабхонаи Бешаи палангон Тигровая балка, воқеъ дар кӯчаи 1-Майи Ҷамоати деҳоти Россия.
3. «Урумчӣ» تماقخانه‌سی ارومچی воқеъ дар кӯчаи 1-Майи Ҷамоати деҳоти Россия.
4. Самбусаҳона, воқеъ дар кӯчаи 1-майи Ҷамоати деҳоти Россия.

Муқаррар гардид, ки баъд аз пешниҳоди тавсияҳои Кумита ном ва маводи иттилоотии зиёда аз 10 муассиса ба талаботи Қонуни мазкур мутобиқ карда шудааст: Урумчи тамоғханаси ба Ошхонаи Урумчи, тарабхонаи Лесная сказка ба тарабхонаи Ҷоғи афсонавӣ, Мағозаи интернетӣ Dushanbe express арzon ва тез ба Мағозаи интернетентии Душанбе экспресс, Мағозаи eco hasib.tj ба “Ҳасиб”, дӯкони БОМАЗАЧА ба Шаурма ва чанде дигар номгузории муассисаҳои савдо ба забони давлатӣ тарҷумаву насб гардианд.

Қобили зикр аст, ки зимни санчишҳо дар ноҳияҳои пойтаҳт 32 санади огоҳӣ ва 15 огоҳии шифоҳӣ, аз ҷумла, ба ноҳияи И. Сомонӣ 17 санади огоҳӣ ва 8 огоҳии шифоҳӣ, ноҳияи Шоҳмансур: 2 санади огоҳӣ, ноҳияи Фирдавсӣ: 3 санади огоҳӣ, 3 машварат, ноҳияи Сино: 3 санади огоҳӣ ва 2 огоҳии шифоҳӣ, ноҳияи Рӯдакӣ 4 санади огоҳӣ ва 2 огоҳии шифоҳӣ тартиб дода шуда, барои бартараф намудани камбудиҳо мухлат муқаррар гардидааст.

Бояд қайд намуд, ки кормандони Кумита дар якҷоягӣ бо Комиссияи муваққатии Мачлиси вакилони ҳалқи шаҳри Душанбе моҳи ноябрӣ соли равон номгузорӣ ва маводи иттилоотии 5 ташкилоту муассиса, нуқтаҳои савдо ва марказҳои хизматрасониро мавриди санчиш қарор дода, ҷиҳати муҳолифат доштани номгузорӣ ва маводи иттилоотии ин ташкилоту массисаҳо ва марказҳои хизматрасонӣ 5 санади огоҳӣ тартиб дода, барои бартараф кардани камбудиҳои ҷойдошта муҳлати муайян муқаррар намуданд:

1. Маркази тарҷумонии “ОРИЁ”, воқеъ дар х. Рӯдакӣ 55/1.
2. Мағозаи “Молҳои конселярӣ,” воқеъ дар х. Рӯдакӣ 55/1.
3. МД “ФУРӯF ва паҳни китобу нашрияҳои даврӣ”-и шаҳри Душанбе, воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 55/1.

4. Маводҳои конселярӣ, воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 55/1.

5. Очонсии тарғиботии “КОМЁР”, воқеъ дар х. Рӯдакӣ 55/1.

Аз ҷониби мақомоти судӣ дар ин давра барои риоя нагардидани муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» бо моддаи 89 Кодекси ҳуқуқвайронкуни маъмурӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон 27 адад парвандai ҳуқуқвайронкуни маъмурӣ баррасӣ карда шуда, ба андозаи 23260 сомонӣ таъин гардида, аз ин маблағҳо 18740 сомонӣ ба фоидай давлат рӯёнида шудааст.

Мутобики фармоши раиси Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3-юми августи соли 2016, №62 гурӯҳи корӣ дар ҳайати муовини раиси Кумита Матробиён С., сардори гурӯҳ ва сардори шуъбаи ташкилио ҳуқуқӣ Мансурӣ Ш.Ч., аз 4-ум то 29-уми августи соли 2016 ҷиҳати иҷрои супориши муовини Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18-уми январи соли 2016, №3520/26 оид ба маълумоти пешниҳоднамудаи Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8-уми ноябриси 2015, №11-01-2016 доир ба риоя нагардидани муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар шаҳру ноҳияҳои ВМКБ, вилоятҳои Суғд, Ҳатлон ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, супориши Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20-уми апрели соли 2016, №124/26 оид ба муроҷиати муовини Раиси Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 12-уми апрели соли 2016, №659 ҳангоми воҳӯриҳо бо интихобкунандагони шаҳру ноҳияҳои ВМКБ доир ба мушкилоти ҷойдошта ва риоя нагардидани муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2012, №335 «Дар бораи тасдиқи Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016» дар шуъбаю баҳшҳои Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, ташкилоту муассисаҳои ҳудуди шаҳру ноҳияҳо, нуқтаҳои савдо ва марказҳои хизматрасонии маишӣ новобаста аз шакли ташкилио ҳуқуқӣ ноҳияҳои Ишкошим, Мурғоб ва шаҳри Хоруғи ВМКБ, мавриди санчиш қарор дод.

Дар Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳияҳои Ишкошим, Мурғоб ва шаҳри Хоруғи Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон Нақшай кории Комиссияи татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон” дар назди мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ таҳия гардида, тасдиқ карда шудааст.

Коргузорӣ дар шаҳру ноҳияҳо ба забони давлатӣ ба роҳ монда шуда, матни бланк ва муҳру тамғаҳои онҳо ба забони давлатӣ мебошад. Компьютерҳои шуъбаю баҳшҳои мақомотҳо ва ташкилоту муассисаҳо ба забони давлатӣ таъмин карда шудааст, valee аз барномаи «Tajik» истифода мебаранд. Дар ҳоле, ки мувофиқи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз 2.08.2004 №330 «Дар бораи стандартҳои рамзгузорӣ ва ҷобаҷогузории алифбои тоҷикӣ дар саҳвакалиди (клавиатураи) компютерии стандарти UNICODE барои истифодабарии компютерӣ» дар коргузорӣ бояд аз ҳуруфоте, ки дар қарори мазкур муайян гардидааст, истифода баранд.

Дар рафти санчишҳо маълум гардид, ки барои кормандони шуъбаю баҳшҳои шаҳру ноҳияҳо марказҳои омӯзиши забони давлатӣ, курси омӯзиши забони давлатӣ, забонҳои дигар ва Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ташкил карда нашудааст, ки ин амал ба қисми 4-и моддаи 3-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» муҳолифат мекунад. Аз ин рӯ, дар ҳуҷҷатгузории шуъбаю баҳшҳо ҳанӯз ғалатҳои имлӣ, техникий ва мантиқӣ ба мушоҳида мерасанд.

Дар гуфтугӯи кормандон дар доҳили мақомот меъёрҳои забони адабӣ риоя нашуда, бештар лаҳҷаи маҳаллиро истифода мебаранд.

Дар масъалаи номгузории ҷамоатҳо, деҳаҳо, кӯчаҳо, марказҳои саломатӣ, фарҳангӣ Маҷлиси вакилони ҳалқии ноҳияи Ишкошим баъзан ба саҳлангориҳо роҳ дода, ягон номгузорӣ бо Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқа нашудааст. Аз он ҷумла, бо қарори Маҷлиси вакилони ҳалқии ноҳияи Ишкошим аз 29-уми декабри соли 2011

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

кӯчай марказии ноҳия ба номи собиқадори ҳизб ва меҳнат Бобоков Мирзо номгузорӣ шудааст. Тибқи талаботи низомномаи номгузорӣ номи кӯчаҳои марказӣ, (ё протоколӣ) бояд хусусиятҳои миллиро ифода карда, бо номи шахсиятҳои барҷастаи таърихӣ ё қаҳрамонони миллат гузошта шаванд. Аз ин рӯ, пешниҳод гардид, ки Маҷлиси вакилони ҳалқии ноҳияи Ишкошим барои иваз намудани кӯчай марказии ноҳия ба номи Сомонӣ ҷораҷӯйӣ намоянд. Ҳамчунин, номгузории дигар кӯчаҳо низ мавриди баррасӣ қарор гирифта, барои мувофиқа ба Кумита пешниҳод карда шаванд.

Яке аз сарчашмаҳои асосии таблиғи забони давлатӣ ин шабакаҳои телевизионии ҷумҳурӣ мебошад, аммо яке аз масъалаҳои ташвишоваре, ки аз ҷониби сокинони ноҳия ба ғурӯҳи корӣ пешниҳод гардид, ки сабаби ин дар аксарияти деҳаҳо пойгоҳҳои аз истифода баромада ва ё ба таъмир эҳтиёҷ доштаи телевизионӣ мебошад. Сокинони деҳаҳои ноҳия танҳо аз шабакаҳои телевизионии Ҷумҳурии Исломии Афғонистон (тавассути моҳвораҳо) истифода мебаранд. Ин аст, ки ҳатто маълумоти сиёсии мардум доир ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон хеле заиф шуда, баръакс доир ба сиёсати ҶИА маълумоти зиёдтар доранд. Доир ба ин масъала мақомоти ноҳияро зарур аст, то ҷиддӣ ҷораандешӣ намояд.

Зикр бояд кард, ки дар асоси банди 10-и «Нақшай ҷорабиниҳо оид ба иҷрои дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки 4-уми октябрини 2012 зимни мулоқот ба муносибати Рӯзи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон баён гардидаанд», ки аз 18-уми октябрини 2012 тасдиқ шудааст раиси Комиссияи татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» бояд худи раиси шаҳру ноҳияҳо таъин карда шавад. Мутаассифона, дар шаҳру ноҳияҳо супориши банди 10-и Нақшай ҷорабиниҳо иҷро нагардида, вазифаи раиси Комиссия муовини соҳаи маънавиёт таъин шудааст.

Қобили зикр аст, ки бинобар сабаби хунукназарона рафтор кардани Мамадсаидова Ирис корманди шуъбаи маорифи ноҳияи Мурғоб оид ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва беэътинӣ зоҳир намудан нисбати нақшай кории забони давлатӣ протоколи ҳукуқвайронкунии маъмурӣ тартиб дода шуда, ба мақомоти Прокуратураи ноҳияи Мурғоб супорида шуд.

Бо дарназардошти таъмини фаъолияти қаноатбахш дар татбиқи сиёсати забони давлатӣ, дар ғурӯҳи кории Комиссияи татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар ноҳияи Ишкошим ғурӯҳи корӣ вазифадор намуд, ки дар кӯчай марказии ҳудуди ноҳия ба номгузории ташкилоту муассисаҳо ва марказҳои хизматрасонӣ таваҷҷӯҳи хосса бояд диханд, зеро дар навишти лавҳаю овезаҳо, маводи иттилоотӣ ва номгузорӣ ҳатоҳои имлой, мантиқӣ ва унсурҳои бегона вуҷуд доранд:

Матни навиштаҷоти ташкилоту муассисаҳо, нуқтаҳои савдо ва марказҳои хизматрасонии майшӣ дар кӯчай марказии ноҳияи Ишкошим:

1. ВАЗОРАТИ МАОРИФИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН КУДАКИСТОНИ МАРКАЗИ НОҲИЯИ ИШКОШИМ ВМКБ.
2. АМИРБЕК ҚАҲВАХОНА, МЕНЮ, Шашлик, Ош, Самбуса, Манту, Мохи, Пиво, Чой, Кофе.
3. Тоҷик Содирот Бонк, Tojik Sodirat Bank.
4. БОИБАР, BOIBAR (navištaҷoti сари роҳ).
5. КСЕРОКОПИЯ.
- 6 Даршай, Darshai.

Матни навиштаҷоти нуқтаҳои савдо ва марказҳои хизматрасонии майшӣ, ташкилоту муассисаҳо дар кӯчай марказии ноҳияи Мурғоби Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон:

1. МУРГАБСКИЙ РАЙОН ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ навиштаоти .
2. АЗС Памир мунай 93-80 круглосуточная.
3. FASTFOOD, Пирожки, беляши, сосиски, яичница, молочный коктейл, кымыз боз.....
4. HOTEL Помир.
5. Тоҷик Содирот Бонк, КСЕРОКОПИЯ.
6. Не курить, ОБЪЯВЛЕНИЯ, ПЕСОК.
7. МАГАЗИН №4.
8. САМБУСАХОНАИ АНИС.
9. МАГАЗИН ПРОМТОВАРЫ.
10. Gesthaus IBRAGIM ANARA.....
11. МЯСО.
12. САРЫКОЛ БОЗОР, БАЗАРЫ САЛЫК.
13. ПАРТОВҲОРО ДАР КЎЧА НАПАРТОЕД ТАШТАНДЫНЫ КОЧОГО ТАШТАНЫЗДАР.
14. АЗС Давид, Дт... круглосуточно...
15. Магазин МАХБУБА ДҮКОНУ..
16. КАФЕ Сыймық.
17. АЗС Мургаб, Аи.. Дт, ОГНЕОПАСНО!.
18. АВТОЗАПЧАСТИ.
19. MARS MURGAB, Автол.
20. Sary Kol Lodge.

Матни навиштаоти нуқтаҳои савдо ва марказҳои хизматрасонии майшӣ, ташкилоту муассисаҳо дар кӯчаи марказии шаҳри Ҳоруғи Вилояти Мухтори Кӯхистони Бадаҳшон:

1. КАФЕ, Шашлыки, Манты, Шурпо, Салаты, Яйца, Сосиска, Чай зелёный, Кофе со сливками.
2. Ошхонаи Ҳавас, Самбусаи варақӣ.
3. Оши Lend, Макони ош.
4. Самбусаи тандурӣ.
5. Чойхонаи Паринен.
6. Автомойка.
7. ПОО “ОРИЕН” Обслуживает клиентов ООО “ГАЗПРОМНЕФТЬ ТАДЖИКИСТАН” ORIYON.
8. Элегант мағозаи либос.
9. СДАЁТСЯ В АРЕНДУ 93-777-00-00.
10. ПРИЁМ ЦВЕТНЫХ МЕТАЛЛОВ, 93-156-75-55.
11. КАФЕ ВСТРЕЧА.
12. СУШИ БАР, СУШИ.
13. САНТЕХНИКА ЭЛЕКТРООБОРУДОВАНИЕ.
14. АВТОЗАПЧАСТИ, ЗАМЕНА МАСЛО, ОЧИСТКА ФОРСУНКОВ.
15. МОРОЖЕННОЕ.
16. РУСКОЕ ЛОТО.
17. Салон Красоты, Bilissimo.
18. Кафе Калифорния – КАФЕ КАЛИФОРНИЯ, Банкети, Дни рождения, Семинари до 60 человек.
19. Pamir Pp plaza,
20. Тоҷик Содирот Бонк, Tojik Sodirot Bank.
21. Мағозаи хуроквории ШАФОАТ.
22. Мағозаи молҳои конселярӣ ва китобҳо.
23. КАФЕ ЧАРС, ҚАҲВАХОНА, БЫСТРО, FACT, SCHNELL.
24. Женская и мужская одежда ПОПЛАВОК.

25. Шашлычна, гриль.
26. Ателье З-эт.
27. Кафе Панч, ПИВНОЙ БАР, Пиво на разлив.
28. Фирма Декормет, Принимаем заказы на изготовление: Решетка, огради.....
29. Ремонт мобильных телефонов.
30. ТЕРМИНАЛ.
31. FASTFOOD, Пицца.

Экспертизаи забоншиносӣ, танзим ва ҳамгунсозии истилоҳот

Дар соли 2016 дар Кумита зиёда аз 73 мавод аз нигоҳи экспертизаи забоншиносӣ ва танзими истилоҳот мавриди баррасӣ қарор дода шудааст. Аз ҷумла:

1. Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйиру илова ба Кодекси ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
2. Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси иҷрои ҷазои ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
3. Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Кодекси мурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
4. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйирот ба Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2-юми июли соли 2008, №311», «Дар бораи Низомномаи «Энсиклопедияи миллии тоҷик» ва «Ҳайати Шӯрои назорати илмии «Энсиклопедияи миллии тоҷик»;
5. Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Кодекси шаҳрсозии Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
6. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти калонсолон»;
7. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ»;
8. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муайян намудани мақоми давлатдорӣ»;
9. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Кодекси одоби шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ»;
10. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи шакл ва тартиби истифодаи дафтари бақайдигирӣ санчишҳо»;
11. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 2-юми июли соли 2008, №311;
12. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Самтҳои асосии таҳияи барномаҳои телевизион ва радио барои солҳои 2016-2020»;
13. Хулоса ба лоиҳаи Низомномаи Ситоди генералии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
14. Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти обуҳавошиносӣ»;
15. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Консепсияи таҳсилоти муттасил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2023»;
16. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тағйири номи Шабакаи якуми телевизиони Тоҷикистон ба номи Шабакаи телевизионии «Тоҷикистон»;
17. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Низомномаи намунавии муассисаҳои намунавии тайёрии варзишӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
18. Хулосаи экспертизаи забоншиносӣ оид ба таъйиноти маҷлиси судӣ вобаста ба парвандай гражданий бо аризаи даъвогии Давлатова З.Г.;
19. Хулосаи экспертизаи забоншиносӣ ба Суди ноҳияи Панҷи вилояти Ҳатлон оид ба

парвандаи гражданий аз рӯи даъвои Латифов Раҳматуло нисбати Чамиева Юлия Насруллоева ва Беморхонаи марказии ноҳияи Панҷ;

20. Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мукофотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
 21. Хулоса ба лоиҳаи Фармоиши директори Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва лоиҳаи Низомномаи маҳфили ҳадамоти кадрии мақомоти давлатӣ дар назди Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;
 22. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Оид ба Низомномаи «Шӯрои ташхис»-и Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;
 23. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба Низомномаи «Шӯрои ҳимояи диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) ва доктор аз рӯйи ихтисос»;
 24. Хулоса ба лоиҳаи Низомнома дар бораи додани унвонҳои илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
 25. Хулоса оид ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба тасдиқ намудани Номѓӯи молии фаъолияти иқтисодии хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва «Номѓӯи молии фаъолияти иқтисодии хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
 26. Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи байторӣ»;
 27. Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи муҳити зист»;
 28. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Стандарти давлатии таҳсилоти миёнаи касбӣ ва Таснифоти самту ихтисосҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ»;
 29. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва лоиҳаи «Консепсияи таҳсилоти муттасил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2023» ва лоиҳаи «Нақшай чорабиниҳо оид ба амалӣ намудани Консепсия»;
 30. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Тартиби аттестатсияи кормандони соҳаи омӯзгорӣ ва илмии муассисаҳои таълимии Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
 31. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи қоидаҳои намунавии гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои ҳочагидор»;
 32. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
 33. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба тасдиқи қоидаҳои муайян намудани меъёрҳои арзёбии дараҷаи тавакқали фаъолияти субъектҳои ҳочагидор»;
 34. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба Низомномаи додани дараҷаҳои илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
 35. Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Кодекси оилаи Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
 36. Хулоса ба лоиҳаи китоби «Алифбо»-и тоҷикӣ барои синфи 1;
 37. Хулоса ба лоиҳаи китоби забони тоҷикӣ барои синфи 7-уми муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (муаллиф Сайдамир Аминов);
 38. Хулоса ба лоиҳаи китоби «Алифбе» барои хонандагони синфи якуми ӯзбекзабон;
 39. Хулоса ба лоиҳаи китоби «Адабиёти тоҷик барои сиғи 9»;
 40. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қарори ҲҖТ «Дар бораи муқаррар намудани рақами кӯтоҳи фаврии алоқаи 111»;
 41. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи расмиёти ташкил, пур кардан ва пешбуруди маҳзани ягона оид ба санчишҳои гузаронидашуда ва низоми иттилоотии идоракунӣ»;
 42. Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Низомномаи намунавии Шӯрои диссертатсионӣ»;
 43. Хулоса ба лоиҳаи Тартиби додани дараҷа унвонҳои илмӣ (дотсент, профессор) ва «Тартиби бақайдгирии давлатии рисолаҳои илмии ҳимояшуда»;
- 44) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Барномаи миллии иммунопрофилактика дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016-2020»;

- 45) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи «Низомномаи докторантура аз рӯи ихтисос (дар таҳрири нав) ва «Стандарти давлатии докторантура», лоиҳаи «Стандарти давлатии докторантура аз рӯи ихтисос» (дар таҳрири нав) ва лоиҳаи «Низомномаи докторантура аз рӯи ихтисос»;
- 46) Хулоса ба лоиҳаи Феҳристи бошишгоҳҳо ва иттиҳодияҳои ҷамъиятии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- 47) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Тартиби баҳисобгирии давлатии фаъолияти ноширий, корхонаи полиграфӣ ва пешбуруди феҳристи ягонаи давлатӣ» ва лоиҳаи «Тартиби баҳисобгирии давлатии фаъолияти ноширий, корхонаи полиграфӣ ва пешбуруди феҳристи ягонаи давлатӣ»;
- 48) Хулоса ба лоиҳаи Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи интихоботи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
- 49) Хулоса ба лоиҳаи Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағириот ба Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ»;
- 50) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Тартиби нигаҳдорӣ ва нест кардани ҳуҷҷатҳои электронӣ, инчунин ҳуқуқ ва уҳдадориҳои шахсони масъул»;
- 51) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Тасдиқи Барномаи миллии имуннопрофилактика дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016-2020»;
- 52) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Барномаи миллии имуннопрофилактика дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016-2020»;
- 53) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқ намудани Оинномаи интизомии қисмҳои ҳарбикунонидашудаи начотдии қуҳии Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофиаи гражданини назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
- 54) Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот»;
- 55) Хулоса ба лоиҳаи «Тартиби воридшавӣ ба ҳудуди бинои Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар мақомоти ҳокимиияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки фаъолияти он ба сирри давлатӣ алоқамандӣ дорад»;
- 56) Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизматрасонии давлатӣ»;
- 57) Хулоса ба қарори колегияи судӣ оид ба корҳои гарждани Суди шаҳри Душанбе оид ба муроҷиати Шарипоф А.П.;
- 58) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Барномаи рушди кинои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2021»;
- 59) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муқаррар намудани рақами кӯтоҳи фаврии алоқаи 112-и Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи гражданини назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сифати рақами даъвати хадамоти таъчилии пешгирий ва эътино ба ҳолатҳои фавқулода ва баромадани ройгон ба он»;
- 60) Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муомилот бо партовҳои радиоактивӣ»;

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

61) Хулоса ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия»;

62) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муқаррар намудани рақами кӯтоҳи фаврии алоқаи 112-и Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сифати рақами даъвати хадамоти таъчилии пешгирий ва эътино ба ҳолатҳои фавқулодда ва баромадани ройгон ба он»;

63) Хулоса ба Рӯйхати ташкилотҳои ҷамъиятии варзишие, ки дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

64) Хулоса оид ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тартиби тақсимот ва ба ҷои кор таъмин намудани мутахассисони ҷавон» ва лоиҳаи «Тартиби тақсимот ва ба ҷои кор таъмин намудани мутахассисони ҷавон»;

65) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба соҳтори муассисаи давлатии телевизионии «Варзиш»;

66) Хулоса ба парвандай ҷиноятӣ нисбати Ёров Б. дар иртибот ба қарори муфатташи Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

67) Хулоса ба китobi Гоҳномаи илмию фарҳангии забони модарӣ дар асоси муроҷиати Кумитаи давлатии амниятии миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

68) Хулоса ба лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи тасдиқи Талаботи ягона барои сомонаҳои расмии вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ ва мақомоти худидоракуни шаҳрак ва дехот дар шабакаи Интернет”;

69) Хулоса ба китобҳои «Алифбои суратдор» (34 саҳ.) ва «Рақамҳои зудомӯз» барои кӯдакони аз 4 то 7-сола (12 саҳ.) (муаллифон - С. Зарафшонфар, П. Назарова;

70) Хулоса ба китobi “Забони давлатӣ”-и синфи 3 барои мактабҳои таълимашон ба забони русӣ (аз Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон);

71) Хулоса ба китobi “Забони давлатӣ”-и синфи 7 барои мактабҳои таълимашон ба забони русӣ (аз Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон);

72) Хулоса ба китobi “Забони давлатӣ”-и синфи 9 барои мактабҳои таълимашон ба забони русӣ (аз Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон).

73) Лоиҳаи қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон» «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон» «Дар бораи тамғаҳои молӣ ва тамғаҳои хизматрасонӣ»; «Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон» «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон» «Дар бораи ишораҳои ҷуғрофӣ»; «Дар бораи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон» «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон» «Дар бораи ҳифзи ҳуқуқи топологияҳои микросхемаҳои интегралӣ»; «Дар бораи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон» «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон» «Дар бораи намунаҳои саноатӣ» ва «Дар бораи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон» «Оид ба ворид намудани тағириу иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон» «Дар бораи ихтироъ» дар ҳолати омӯзиш ва баррасӣ қарор дошта, дар рӯзҳои наздик ба мақомоти даҳлдор хулосаи экспертизаи забоншиносӣ пешниҳод карда мешавад.

Қобили зикр аст, ки дар ҳамкорӣ бо Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Муассисаи давлатии “Тоҷикфильм” моҳи октябрин соли 2016 дар асоси бандҳои 8 ва 24-и Нақшай ҷорабинҳои Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016 тарҷумаи забони фильмҳои бадей, ҳусусан забони филми “Мулои замонавӣ” мавриди омӯзиш

ва баррасӣ қарор дода шуда, барои чораҷӯй ва ташкил намудани гурӯҳи корӣ ба мақомоти даҳлдор пешниҳод шудааст.

Ҳамчунин, назорати иҷрои муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар фаъолияти Муассисаҳои давлатии телевизионии «Тоҷикистон», «Ҷаҳоннамо», «Сафина», «Баҳористон», «Пойтаҳт», радиои «Ватан», радиои «Тоҷик», радиои «Садои Душанбе», радиои «Имрӯз» ва ғайра аз ҷониби мутахассисони Кумита мунтазам назорат бурда мешавад. Дар соли равон 41 барномаҳои телевизионӣ ва радиоӣ оид ба риояи меъёри забони адабӣ бо иштироки кормандони Кумита таҳия ва пашгардидааст. Дар соли 2016 ҷунин барномаҳои телевизионӣ мавриди экспертизаи забоншиносӣ қарор дода шудааст.

Таҳлили

забони қисме аз барномаҳои шабакаҳои телевизиони Тоҷикистон

Истилоҳҳои нодурусти истифодашуда

Номгӯи

барномаҳо

Истилоҳҳои дурусти пешниҳодшуда

Хучанд : маркази «тиби аҷам»

Сатрҳои равон

Аҷам исми хос аст, бояд бо ҳарфи калон навишта шавад, вақте ки калима бандаки изофӣ мегирад, бояд ташдид риоя карда шавад, яъне маркази «Тибби Аҷам».

Дар Вилояти Қӯҳистони Бадаҳшон барфи зиёд борид, ки зарари моддӣ расид, мутаассифона талафоти ҷонӣ ба қайд гирифта нашудааст.

«Ахбор»

Мамнунгоҳ

«Олами ҳайвонот»

Мамнӯъгоҳ

Ҷое, ки даробуро қатъиян манъ аст.

Маркази дармони Чинӣ-Ҷамияти дорои масъулияташ маҳдуд. Ҳангоми сардзанию варандозӣ.

реклама

Ҷамъияти масъулияти маҳдуд ё Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуд.

сармозанӣ, варам ё омос.

Маркази ҳавошиносии

Тоҷикистон дар сӯҳбати телевизионӣ

сел намехезад;

сел омад, сел шуст, сел зад.

таблиғот(рекламаҳо)-и Sanam, такколи, Aziza ва дигар рекламаҳо бо забони русӣ ва бо истилоҳҳои забони ҳориҷӣ ба бинандагон пешниҳод мешаванд.

Хилофи моддаҳои 20

ва 13-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мебошад.

ба анҷом пазируфтааст;

категорияи якум;

мошинҳо барои гузаштан роҳат мегарданд

«Шабакаи якум» «Иншооти аср»

ба анҷом расидааст;

дараҷаи якум;

мошинҳо аз роҳ бе мушкилӣ мегузаштанд

масъулини ноҳия, муҳолифин

«Сипар»

Шабакаи 1

масъулони ноҳия, муҳолифон

Чиба бодирингро бирён кардем?

«Субҳ» «Сафина»

Чаро, барои чӣ гуфтан лозим аст.

амри маҳол

амри муҳол

Боришот шавад, ё боришот зиёд шуд

Шабакаи 1

борон зиёд борид ё бориш зиёд шуд.

эҳтиромона

эҳтироман ё боэҳтиром

купрук

Сатрҳои равон

пул

Ақика

«Чаҳоннамо»

Ақиқа

Талбанда, талбандагӣ (20 маротиба такрор шуд)

Шабакаи 1»

Калимаҳое ҳастанд, ки шакли вайрон ва сирфан хоси лаҳча буда, ба ҳеч вачҳ ва ҳеч вакт дар забони меъёр истифода намешавад ва ҷавобгӯ ҳам нест.

Сигарет мекашанд

«сафина»

Сигор ё тамоку....

Бозии футбол зебо ва хушоҳанг буд;

Чалаеро, ки чойнак ном дошт;

Капитани даста

«Шабакаи 1»

футбол

Бозии футбол шавқовар буд...

Ангуштарӣ

Сардори даста...

Интичор дода шуд....

«Чаҳоннамо»

Инфиҷор дода шуд, яъне тарконда шуд.

Даҳони маҳлулро мекушоем;

Масъулинро мебояд.

«сафина»

«субҳ»

Сарпуши ...

Масъулонро...

Ҳавои тағирёбандай бебориш дар назар аст.

«сафина»

Ҳавои тағирёбандай бебориш пешбинӣ мегардад.

Рекламаи ширкати «Машҳад-коло»

«Чаҳоннамо»

«Машҳад-коло»

дар поёни ҳар барномаи телевизионӣ баранда хитоб мекунад:

«ба шумо бурдбориҳои беназир орзумандем!»

Дар аксари барномаҳои телевизионӣ

маънои калимаи «бурдборӣ» «сабр» ва «таҳаммул» аст. Масалан, агар ба ҷои истифодаи ғалати «бурдборӣ» калимаи «муваффақият» истифода мешуд, беҳтар буд, «бурдборӣ» дар ҳамаи фарҳангномаҳои қадиму ҷадид ба маънои сабру таҳаммул, тоқат, шикебой тасвир шудааст.

арзи вуҷуд доштанд;

талаботро қаноат намекунад;

ноадолатона;

ба мараз гузоштанд, шакли дурусти ин калима маъраз (арабӣ) аст

дар мадди аввал;

боиси тазаккур, боиси ёдоварӣ;

фаъолият бурдан, кор бурдан;

тадрис гирифтан;

ин нуқтаро дар ёд бояд дошт;

амалиёти ҷарроҳӣ;

шахсияти юридикӣ

дарс арзи вуҷуд карданд, ё вуҷуд доштанд;

талаботро қонеъ намекунад;

ноодилона, ё беадолатона;

ба намоиш гузоштанд;

дар навбати аввал;

қобили тазаккур, қобили ёдоварӣ, ё лозим ба ёдоварӣ;

фаъолият кардан, кор кардан;

гирифтан, тадрис кардан;

ин нуктаро дар ёд бояд дошт;

амали ҷарроҳӣ;

шахси ҳуқуқӣ

Аксаран дар сатрҳои равони шабакаҳои телевизионӣ хатоҳои имлой дида мешавад, ки қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ба назар гирифта нашудааст.

маълумоти бозаргонӣ ё таблиғотӣ бо ду забон, қариб ки баробар пахш мешаванд.

Шӯрои ҳамгунсозии истилоҳот

Қобили зикр аст, ки дар ҷаласаи Ҳайати мушовара ва Шӯрои ҳамгунсозии истилоҳоти Кумита аз 10-уми марта соли 2016, №1 бо дарназардошти такмилу таҳлилҳо нисбат ба фаъолияти аъзои Шӯро ҳайати нави Шӯрои ҷумҳуриявии ҳамгунсозии истилоҳоти Кумита тасдиқ карда шуд ва бо мақсади рушду густариши забони давлатӣ дар кишвар ва барои ба забони илм табдил додани забони тоҷикӣ дар соҳаҳои муҳталиф, дар гурӯҳи илмҳои биология, тиб ва кишоварзӣ бахши нави таҳассусӣ дар риштаи илмҳои дорусозӣ таъсис дода шуд.

Дар ин давра, дар ҳамкорӣ бо ҳайати Шӯрои ҳамгунсозии истилоҳот фарҳангҳои зерин (7 адад) мавриди баррасӣ қарор дода шуд:

- 1) «Фарҳанги истилоҳоти забоншиносӣ» (ҳудуди 600 ибораву истилоҳот, аз Донишгоҳи

- 2) Китоби дарсии таҳассусии «Соҳтори компьютери фардӣ» аз Муассисаи давлатии «Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим» (Барои муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ, дар ҳаҷми 105 саҳифа);
- 3) Китоби дарсии таҳассусии «Назарияи муҳосибӣ» (дар ҳаҷми 61 саҳифа, аз Вазорати меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- 4) Маводи «Истилоҳоти илмии гиёҳҳо ва растаниҳои шифобаҳши Тоҷикистон» (Академияи илмҳои тиб, 427 номгӯи гиёҳҳо ва растаниҳои шифобаҳши Тоҷикистон);
- 5) «Луғати молиявию бонкии исломӣ» (аз Бонки миллии Тоҷикистон, 30 саҳифа, иборат аз 136 истилоҳ);
- 6) «Фарҳанги муҳтасари истилоҳоти умумитехникӣ» (нашри сеом, аз Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон, иборат аз 14500 истилоҳ, дар ҳолати баррасӣ);
- 7) Хулоса ба истилоҳоти номгӯи ҳуҷраҳои Маҷмааи тандурустии «Пойтаҳт- 90» (аз Раёсати тандурустии шаҳри Душанбе, иборат аз 171 номгӯи навиштаоти тиббӣ ва номи ҳуҷраҳо);
- 8) Хулоса ба дурустии тарҷумаи матни барчаспи зарфҳои моei сардкунандai «Антифриз - 40» ва «Тосол - 40», тибқи муроҷиати шаҳрванд Раҷаббоев Ромин (муроҷиати шаҳрванд);
- 9) Хулоса ба дурустии тарҷумаи матни барчаспи нӯшокии «Блек Энерҷи» (муроҷиати шаҳрванд);
- 10) Хулоса ба китobi дарсии таҳассусии «Назарияи муҳосибӣ» дар ҳаҷми 61 саҳифа, аз Вазорати меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон (дубора);
- 11) Хулоса ба шакли дурусти истифодаи вожаҳои духтур (табиб) ва дорусоз (фармасевт) - (пизишк ва дорусоз);
- 12) Хулоса ба «Луғати муҳтасари мактаби тоҷикӣ-ӯзбекӣ» «Тожикча-ӯзбекча қисқача мактаб луғати» (аз Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, иборат аз 2757 истилоҳ);
- 13) Хулоса ба «Фарҳанги русӣ-англисӣ ба тоҷикии политехникӣ» (аз Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи М. Осимӣ, 120000 истилоҳу ибора, дар ҳолати баррасӣ);
- 14) Хулоса ба иваз намудани истилоҳоти Шашмақом – Бузрук ба Бузург, Муғулча ба Замзама, Қашқарча ба Шодиёна ва Авҷи турк ба Авҷи Сурайё (аз Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон);
15. Хулоса ба китobi «Феҳристи номҳои миллӣ» (5000 номвожа).
- 16) Хулоса оид ба баррасиву таҳлили китobi «Гесӯ»-и Аминии Деҳақӣ (нависандai эронӣ) ва ташхиси ин китоб, ки аз ҷониби Исфандиёри Одина ва Умриддини Юсуф ба тоҷикӣ ҳуруфгардон шудааст (Душанбе. «Буҳоро» 2016);
- 17) Хулоса оид ба “Нақши стратегӣ оид ба рушди кумаки аввалияи тиббию санитарӣ аз рӯи принсипи тибби оилавӣ” оид ба муроҷиати Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- 18) Хулоса ба тарзи дурусти номгузории муассисаҳои хизматрасонӣ дар шакли “Стоматология” ё “Дандонпизишк” оид ба муроҷиати Прокуратураи ноҳияи Фирдавсӣ;
- 19) Хулоса ба лоиҳаи Феҳристи ихтиносҳои кормандони илм дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Комиссияи олии атtestatcionии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

20) Хулоса ба лоиҳаи “Тасдиқ намудани номгӯйи истеҳсолот, кору ихтисосҳо ва вазифаҳои шароити корашон вазнину заарнок ё хатарнок, ки истифодаи меҳнати занон, дастӣ бардоштан ва кашонидани онҳо иҷозат дода мешавад.” оид ба муроҷиати Вазорати меҳнат, муҳочиранд ба шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

21) Хулоса ба “Луғати тафсирӣ истилоҳоти паразитология” (аз ДДХ, мураттибон Каримов С.Б., Мухамедов Ф. К. ва Мирзобаҳодуров Ш.Р. иборат аз 1000 истилоҳ, дар баррасӣ);

22) Хулоса ба “Луғати истилоҳоти варзишӣ” (Муассисаи давлатии “Хонаи ҷумҳуриявии методӣ”, иборат аз 1910 истилоҳ, дар баррасӣ);

Қобили зикр аст, ки дар соли 2015 (дар соҳаҳои иҷтимоӣ, ҳуқук, физика, энергетика ва занбӯрпарварӣ) дар ҳаҷми 99 597 истилоҳ мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор дода шуд, ки ин нишондод дар соли 2016 11 фарҳангнома (дар соҳаҳои забоншиносӣ, тиббӣ, иқтисодӣ, компьютерӣ ва техникий) дар ҳаҷми 239212 истилоҳ мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор дода шуд, ки ин нишондод нисбат ба соли 2016 58,1% зиёд аст мебошад.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки аксар мураттибон ба ҷои коркарди истилоҳоти соҳавӣ бештар дар такя ба Фарҳангҳои умумӣ истилоҳоту вожаҳои дар соҳаи таҳассусӣ бегона ва муҳталифро дар китоб ҷой медиҳанд. Ҳамчунин, ҳангоми пешниҳоди лоиҳаи Фарҳангҳо масъулон ба талаботи қабули ҳуҷҷат дар Кумита риоя намекунанд. Яъне, дар бештари маврид муаллифон ва мураттибон бидуни хулоса ва ё тақризи мутахассисон ва қарори Шӯрои олимони донишгоҳу донишкадаҳо онро ба Кумита пешниҳод менамоянд. Ҳамчунин, агар мураттиб ё муаллиф на кам аз 3 то 7-10 сол китоби худро таҳия карда бошад, мутахассиси Кумита ва аъзои Шӯрои ҳамгунсозии истилоҳот барои пешниҳоди хулосаи асоснок аз 1 то се моҳ муҳлат доранд. Мутаассифона, чунин таҷриба барои дар сатҳи зарурӣ коркард ва роҳандозӣ гардидани истилоҳот мусоидат карда наметавонад. Бинобар ин хуб мебуд, ки аз ҷониби вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо, Академияи илмҳо, академияҳои соҳавӣ, донишгоҳу донишкадаҳо ва пажӯҳишгоҳҳо илмиву соҳавӣ бо мақсади танзим ва коркарди истилоҳоти соҳавӣ дар ҳар семоҳа ба таври интихобӣ дар ҳаҷми аз 100 то 500 истилоҳ ба Кумита пешниҳод карда шавад.

Номгузорӣ:

а) Ташкилоту муассисаҳо, нуқтаҳои савдо ва марказҳои хизматрасонӣ

Аз ҷониби мутахассисони Кумита лоиҳаи «Дастурамали номгузорӣ оид ба номҳои ҷуғрофӣ ва ташкилоту муассисаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» мавриди омӯзиш ва коркард қарор дорад, ки он дар нимсолаи дувум пешниҳод ҳоҳад гардид.

Мутобики моддаи 18-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» номгузории мақомоти ҳокимияти давлатӣ, вазорату идораҳо, инчунин дигар ташкилотҳо, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ, ба забони давлатӣ сурат мегирад. Номи ташкилотҳои ҳориҷӣ ва муштарак ба забонҳои дигар низ баргардонида мешавад. Ин нукта дар суханронии Сарвари давлат ба муносабати Рӯзи забони давлатӣ (4 октябри соли 2012) қайд гардида, дар Нақшай ҷорабиниҳо (бандҳои 5, 7) оид ба иҷрои дастуру супоришҳои Президенти кишвар низ ифода ёфтааст.

Қобили тазаккур аст, ки тибқи амрномаи Бонки миллии Тоҷикистон аз санаи 5 феврали соли 2014, №101-172/390 зимни аз қайд гузаштани бонкҳо, аз ҷумла ташкилотҳои маблағузории қарзии хурд, номи он бояд ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мутобиқ гардонида шавад, вале мутаассифона, дар давраи ҳисоботӣ ҷиҳати ин масъала ягон муроҷиат ба Кумита ворид нагардид.

Дар ҳамин давра номгузории (24) ташкилоту муассисаҳои зерин аз лиҳози экспертизаи забоншиносӣ ва танзими истилоҳот дар робита ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

«Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мавриди баррасӣ қарор гирифт ва
хулосаҳои Кумита ҷиҳати номгузории муассисаҳои зерин пешниҳод гардид:

- хулоса оид ба номгузории ҶДММ «Строитель-ЛТД» ба Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуни «Насриён»;
- хулоса оид ба номгузории мағозаи «Мир костюмов» дар шакли «Мағозаи либосҳои мардона»;
- хулоса оид ба номгузории қаҳваҳонаи «Арк»;
- хулоса оид ба номгузории кошонаи ҳусни ҶДММ «Олами зебой» дар шакли дурустӣ
навиштаҷоти номгузорӣ барои корбурд «Кошонаи ҳусн *Дессанж Порис* Dessange Paris»;
- хулоса оид ба номгузории муассисаҳои таълимии ноҳияи Балҷувон, аз қабили муассисаи
таҳсилоти миёнаи умумии №1 ба номи Сайдқул Турдиев, муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии
№2 ба номи Исмат Шарифов, муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №4 ба номи Сафар Раҳмон,
муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №11 ба номи Кавғов Чақал, муассисаи таҳсилоти миёнаи
умумии №9 ба номи Хӯҷамардов Талбак ва муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №7 ба номи
Мӯсоев Иброҳим;
- хулоса оид ба номгузории МТМУ №8-и Ҷамоати деҳоти Меҳнатободи ноҳияи Мир Сайид Алии
Ҳамадонӣ ба номи Муродов Орзу Маҳмадраҳимовиҷ;
- хулоса оид ба номгузории Муассисаи давлатии таълимии Коллеҷи омӯзгории Донишгоҳи
давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ба номи Соҳиб Табаров;
- хулоса оид ба номгузории ҶДММ ТАҚҲ «Фардо»;
- хулоса ба номгузории Муассисаи давлатии «Нигоҳдории ҷангал ва боғи «Ғалаба»;
- хулоса ба номгузории шабакаи доруҳонаҳои «Давои Розӣ»;
- хулоса ба номгузории шабакаи доруҳонаҳои «Тансиҳат»;
- хулоса оид ба номгузории Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуни навтаъсис (тавсия
«Техабзор»);
- хулоса оид ба номгузории Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуни Ширкати сармоягузории
лизингии «ҶДММ ШСЛ «Муфидлизинг»;
- хулоса оид ба иваз намудани номи Ҷамъияти саҳомии пӯшидаи Бонки сармоягузории «Конт»
ба ҶСП «Бонки Осиё»;
- хулоса ба матни рекламаи ҶДММ «ЛС ВАЙКИКИ РИТЕЙЛ ТҶ»;
- хулоса оид ба номгузории ҶДММ «ЭРЧИС»;
- хулоса оид ба номгузории Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуни «Аурум-Ойл»;
- хулоса оид ба тағйир додани номи Варзишгоҳи марказии ба номи Уқтам Маматов ба
Варзишгоҳи марказии «Балҳ» (радшуда);
- хулоса оид ба номгузории қаҳваҳонаи «Титав»;
- хулоса оид ба номгузории Муассисаи давлатии «Нигоҳдории ҷангал ва боғи «Ғалаба»-и
Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар шаҳри Душанбе»;
- хулоса ба Федератсияи варзишгоҳи «Зӯрхона»-и Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- хulosha ба nomi taraabxona «ЧИНС»;
- хulosha ба nomi ЧДММ-и «ИНМ-ТРАНС»;
- хulosha ба nomguzorii MTMU №6-i noxiani Mu'minobod ба nomi Sangahmad Yusufzoda;
- хulosha ба nomi ЧДММ-и «Таробурд - МУНИС»;
- хulosha ба nomi ҲДММ-и «Тоҷик Тур»;
 - хulosha oид ба nomguzorii shirkati navta'xisi ба nomi «Вакил»// «Вакилон»;
 - хulosha oид ба nomguzorii nomi ma'ozai «Душанбе экспресс ма'озаи интернетӣ»;
 - хulosha oид ба nomguzorii namudani muassisasi taҳsiloti miёna umumi №1-i noxiani Shamsiddin Shoхin ба nomi Mirzoev Chamshedsxoх Alimardonovich;
- хulosha oид ба nomguzorii Muassisasi taҳsiloti miёna umumi №69-i deҳai Dashi Ҷamoati Sӯchinai shaҳri Panzakent ба nomi Bazor Ҳakim;
- хulosha oид ба nomguzorii MTMU-и №25 ба nomi Sharifzoda Bazor Aҳmad;
- хulosha oид ба nomguzorii namudani Muassisasi taҳsiloti miёna umumi №24-i deҳoti Bobo Nosirov ба nomi Abdullo Musoev;
- хulosha ба nomguzorii namudani Muassisasi taҳsiloti miёna umumi №1-i noxiani Ш. Shoхin ба nomi Mirzoev Chamshedsxoх Alimardonovich;
- хulosha ба nomguzorii Muassisasi taҳsiloti miёna umumi №19-i Ҷamoati deҳoti Lohutii noxiani Xovaling ба nomi Turaev Ibroҳim;
- хulosha ба nomguzorii durusti matni barchaspxoi nӯshokiҳoi fayrispirtii "БЛЕК ЭНЕРГИ" ва "БЛЕК ЭНЕРГИ ВИЛД АПЕЛСИН";
- хulosha ба nomguzorii muassisasi hizmatrasonii "EXPRESS PRINT";
- хulosha oид ба tarҷumaи durusti nomvojai «Food statiton» (Markazi taom) ва mavodi ittilootii «Fost Food» (taomҳoi zudpaz);
- хulosha oид ба nom va mavodi ittilooti idoraи bukmekiri (KENO.tj)
- хulosha ба nomguzorii ЧДММ "Олами зебой".

Дар soli 2016 ба nomguzorii 40 tashkilotu muassisasi, az ҷumla, 26 tashkilotu muassisasi, markazҳoi hizmatrasoni, 13 muassisasi taъlimi ва dar yak soli 2015 ба 16 nomi tashkilotu muassisasiҳo xulosha peshnihod gardidaast, ki dar muқoisa ba soli 2015 24 adad ziёd буда, 60,4 darсад % barziёd ast.

б) Номҳои ҷуғрофӣ ва маҳалҳои аҳолинишин:

Дар давраи ҳисботӣ az ҷoniби kormandoni Kumita mutobiқi dарҳости maқomoti давлатӣ va шахsoni voқeиу ҳуқуқӣ ба nomguzorii 98 deҳa va 11 ҷamoati deҳotu shaҳrak va 1 mavzei ҷуғрофӣ (parvarishgoҳ) xulosha peshnihod gardid. Az ҷumla:

- хulosha oид ба nomguzorii Ҷamoati deҳoti Gulistonи noxiani Vosеъ ба nomi Faffor Abdulloev;

- хулоса оид ба тағирии номи деҳаҳои Шаҳидқарайяントқ ба Диловарон, Янги Равот ба Райбат (дастгиришуда), Ҳамирҷӯй ба Шодоб, Шӯрқӯрғон ба Иттифоқ, Қӯрғонча ба Мехрғон, Яккатерак ба Чаманзори шаҳри Конибодом;
- хулоса оид ба иваз намудани номи деҳаҳои Охбулоқ ба Сафедчашма, Турко ба Заркамар, Беди Баҳтрай ба Дураҳшон, Солмолидашт ба Иттифоқ, Узнохур ба Чаноро, Сулдузӣ ба Нурободи ноҳияи Балҷувон;
- хулоса ба тағирии номи деҳаҳои Оғуртӣ ба Гулдара, Тошбулоқ ба Наврӯзчашма ва номгузории маҳалҳои аҳолинишини навбунёди Даشتӣ Хорзор, Суғдиён, Ҷашмаи Садаи Ҷамоати деҳоти Садриддин Айни ноҳияи Варзоб аз 3-юми марта соли 2016, №1-З/94;
- хулоса оид ба тағирии номи деҳаи Наймани деҳоти Сурхи шаҳри Исфараи вилояти Суғд ба Сароб;
- хулоса оид ба тағирии номи деҳаҳои Янгиқишилоқ ба Зарзамин (дастгиришуда), Үрмонтол ба Файзобод, Қирқидуқ ба Ифтихори ноҳияи Ашт;
- хулоса оид ба тағирии номи деҳаҳои Ҷамоати шаҳраки Обикиик ба Баҳористони ноҳияи Ҳурносон;
- хулоса оид ба тағирии номи деҳаҳои Оқтеппа ба Сафедтеппа, Сайдқӯрғон ба Сайдқалъя, Қуштергимон ба Сариосиё, Фармонқӯрғон ба Фармонқалъя (дастгиришуда), Янгиобод ба Мехрободи ноҳияи Спитамен;
- хулоса оид ба тағирии номи деҳаҳои Сайёди ноҳияи Шаҳритус ба номи Талбак Садриддинов ва деҳаҳои Қазоқ ба Қӯҳдоман, Ҳоҷа-Қучкорӣ ба Чорсӯ, Бурбулоқ ба Ҷашма, Қулдимон ба Қӯҳдоман, Бешқудоқ ба Навшод (дастгиришуда) ва иваз намудани номи Ҷамоати деҳоти Араби ноҳияи Абдураҳмони Ҷомӣ ба номи Қадриддин Ғиёсов (радшуда);
- хулоса оид ба тағирии номи деҳаҳои Коминтерн ба Кишоварзон, Коммунаи Париж ба Ободон (Ҷамоати деҳоти Фрунзе), Ленин ба Деҳқонобод (Ҷамоати деҳоти Калинин), НКВД ба Чорбоғ (Ҷамоати деҳоти Чорбоғ), Телмон ба Сабзавоткор (Ҷамоати деҳоти Узун), Тошробod ба Шоликорон (Ҷамоати шаҳраки Гулистон) ва Ҷамоати деҳоти Туғаланг ба Ҳалевард (дастгиришуда), Комсомол ба номи Абдуҳалил Ҳолов (Ҷамоати деҳоти Навобод), Болшевик ба номи Абдуқодири Бедил, Ёш-Ленин ба номи Нақибхони Туғрал (Ҷамоати деҳоти Туғаланг), 38 Ленинюл ба номи Абдулло Ҳолов (Ҷамоати деҳоти Навобод), Фрунзе ба номи Лоиқ Шералий (Ҷамоати деҳоти Фрунзе), Чапаев ба Наврӯз ва Докучаев ба Сабо аз Ҷамоати деҳоти Фрунзеи ноҳияи Ҷалолиддини Балҳӣ (радшуда);
- хулоса ба номгузории деҳаи Коммунизми ҷамоати деҳоти Навободи ноҳияи Ҷалолиддини Балҳӣ ба номи Эшони Бобои Кароматулло (дастгиришуда);
- хулоса оид ба иваз намудани номи шаҳраки Колхозобод ба номи Сироҷиддин Исоев (радшуда);
- хулоса оид ба иваз намудани номи шаҳраки Колхозобод ба Балҳ (дубора, дастгirӣ);
- хулоса оид ба тағирии додани номи деҳаҳои Ганҷбор - 2 ба Шаҳдбор (Ҷамоати деҳоти Р. Исломилов), Гулрез - 2 ба Ҳуррамдех, Эловар ба Панҷдех (Ҷамоати деҳоти А. Абдулвосиев), Гирдоб - 2 ба Сеоба, Баракат - 2 ба Саҳиён, Гулобод - 2 ба Нурофар, Ҷавонон - 2 ба Бахтёрон (Ҷамоати деҳоти Б. Бурунов), Кишоварз - 2 ба Сароб, Ҳуснобод - 2 ба Ҷашмасор, Тиллои сафед - 1 ба Фаҳробод, Адолат - 1 ба Сафедҷар, Ҷангалобод - 2 ба Боғистон, Деҳқонобод - 2 ба Қалъаи Гулистон, Даҳана - 1 ба Ҳакимон (Ҷамоати деҳоти Гулистани шаҳри Ваҳдат);
- хулоса оид ба иваз намудани номи деҳаҳои «Оқгаза» ба «Бӯстон» (аз Ҷамоати деҳоти «Гулистан»), Устотоймас ба Қӯҳдоман ва Табақҷӣ ба Баҳористон - az ҷамоати деҳоти Ваҳдати шаҳри Сарбанд, (радшуда);

- хулоса оид ба иваз намудани номи шаҳри Пролетари ноҳияи Ҷаббор Расулов ба шаҳраки Томирис (дастгирӣ);
- хулоса оид ба тағирии номи деҳаҳои Бӯстон-1 ба Бӯстон, Бӯстон-2 ба Гулбоғ (дастгирӣ), Будинобод ба Будинадашт (дастгирӣ) ва Тутбулоқ ба Тутчашма (радшуда) аз Ҷамоати деҳоти Гулсара Юсуфоваи ноҳияи Ёвон;
- хулоса оид ба тағирии номи деҳаҳои Тошохур ба Боғи Дарун, Охуҷар ба Охуҷар ва Ёвонсу ба Ёвонруд (дастгирӣ), Зулмобод ба номи Мехробод (радшуда, Мехристон) аз Ҷамоати деҳоти Ҳасан Ҳусейнови ноҳияи Ёвон;
- хулоса оид ба иваз намудани номи деҳаҳои Ӯрта-Қайнар ба Зафармандон (радшуда, номи Зафар), Бош-Қайнар ба Кишоварzon (дастгирӣ) ва маҳаллаи Оқ-Санглоҳ ба Дӯстон (радшуда) аз Ҷамоати деҳоти Норини ноҳияи Ёвон;
- хулоса оид ба иваз намудани номи парваришгоҳи «Қаратов» ба «Сиёҳкӯҳ» (дар шакли «Парваришгоҳи «Сиёҳкӯҳ» дастгирӣ шуд);
- хулоса оид ба номгузории деҳи Гулфшони ноҳияи Ҷаббор Расулов ба номи Шодиёна;
- хулоса оид ба категорияи деҳа мансуб донистани деҳаи Даштаки Ҷамоати деҳоти Сучони ноҳияи Шуғнони ВМКБ;
- хулоса оид ба иваз намудани номи деҳаи Ғалчамулло ба Боғдорони шаҳри Конибодом; ...
- хулоса оид ба тағирии номи шаҳраки Нови ноҳияи Спитамен ба шаҳраки Навкат;
- хулоса оид ба иваз намудани номи деҳаи Ғорбулоқ ба Ғорчашмаи ноҳияи Ёвон;
- хулоса оид ба иваз намудани номи дараи Даҳана-су ба Даҳанарӯди ноҳияи Ёвон;
- хулоса оид ба иваз намудани номи Ҷамоати деҳоти Сари Осиёб ба Ғафор Мирзои Ноҳияи Ховалинг;
- хулоса оид ба иваз намудани номи деҳаи Ленин-Юл ба номи Абдуллои ноҳияи Ҷалолиддини Балхӣ;
- хулоса оид ба иваз намудани номи деҳаи Чапаев ба Наврӯзи ноҳияи Ҷалолиддини Балхӣ;
- хулоса ба иваз намудани номи маҳалҳои Оқсанглоҳ ба Дӯстон ва Минчинор ба Чинори Ҷамоати д. Норини н. Ёвон.
- хулоса оид ба номгузории деҳи Гулфшони ноҳияи Ҷаббор Расулов ба номи Шодиёна;
- хулоса оид ба категорияи деҳа мансуб донистани деҳаи Даштаки Ҷамоати деҳоти Сучони ноҳияи Шуғнони ВМКБ;
- хулоса оид ба номгузории шаҳраки Пролетар ба «Томирис»;
- Дар ин давра ба 9 (1 шаҳрак) номҳои ҷуғрофии кишвар хулоса пешниҳод гардидааст:
- хулоса оид ба иваз намудани номи шаҳраки Пролетари ноҳияи Бобоҷон Ғафуров ба Мехробод;
- хулоса оид ба ивази номи деҳаи Қарақчиқуми деҳоти Лоҳутии шаҳри Конибодом ба деҳаи Ҷаҳонзеб;
- хулоса оид ба таъсис додани шаҳраки Баҳористон ва иваз намудани номи деҳаҳои шаҳрҳои Истаравшан, Конибодом, Панҷакент, ноҳияҳои Ашт ва Спитамен;
- хулоса оид ба иваз намудани номи деҳаҳои Тапқоқ ба Мехнатобод, Тошбек ба Истиқлолият (аз Ҷамоати деҳоти Гули Сурҳ), Сари Ҷияқ ва Сандағундак ба Сайёд (аз Ҷамоати деҳоти

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

Қалъачаи Калон), Тӯқузчалак ба Файзобод ва Боёвут ба Чашмасор (аз Ҷамоати деҳоти Зарҳалол)-и шаҳри Истаравшан;

- хулоса оид ба ивази номи кӯчаи Ненахови шаҳри Роғун ба 25 солагии Истиқлолият;
- хулоса оид ба ивази номи деҳаи Коммунизм ноҳияи Ҷ. Балхӣ ба деҳаи Сайд Кароматулло;
- хулоса оид ба иваз намудани номи деҳаи Даҳани Шоли Ҷамоати Сари Осиёби ноҳияи Ховалинг ба номи Устоғулом.

Аз ин төъдод Кумита бо дарназардошти масъалаи такрори номҳо ва номгузорӣ ба номи ашхос, ҳамчунин сарфи назар гардидан ҳангоми интихоби номи маҳалҳои аҳолинишин аз хусусиятҳои таъриҳӣ ва ҷуғрофии ин ё он мавзъеъ, зисту зиндагонии мардум тағйири номи 21 маҳали аҳолинишин ва ҷамоати деҳотро рад намуд.

Дар соли 2015 дар маҷмӯъ давоми сол ба 110 (82 деҳа, 5 ҷамоати деҳоту шаҳрак, 2 ноҳия, 2 шаҳр, 1 кӯча ва 18 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ ва 1 Кохи фарҳанг) номи маҳаллии аҳолинишин хулоса пешниҳод карда шуда буд, ки дар муқоиса ба ин дар соли 2016 дар маҷмӯъ ба 97 деҳаву маҳалҳои аҳолинишин, 11 ҷамоати деҳоту шаҳрак ва 1 мавзеи ҷуғрофӣ (парваришгоҳ) хулоса пешниҳод карда шуд ва ин дар муқоиса аз соли 2015 12 дарсад % камтар аст.

Қобили зикр аст, ки айни замон дар Кумита дар асоси муроҷиати МИМҲД-и ноҳияи Ҷалолиддин Балхӣ аз 25-уми ноябрисоли 2016, № 1/1886 барои мувофиқа ва пешниҳоди хулоса баррасии номгузории 12 деҳа, 3 деҳот, 4 кӯча ва 1 муассисаи таълимӣ ворид гардидааст, ки он дар мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор дорад.

Боиси тазаккур аст, ки дар асоси супориши Протоколи маҷлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28-уми ноября соли 2015, №3 бо мақсади ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва эҳтироми суннату арзишҳои неки фарҳанги миллӣ мутобиқ намудани номҳои воҳидҳои марзиву маъмурӣ барои ивази номи шаҳраки Пролетар ба ноҳияи Ҷаббор Расулов мактуб ирсол намуда, ҷиҳати иваз намудани номи шаҳрак номҳои «Томирис, Навғирд, Даштобод ва Сакоиён»-ро пешниҳод намуд.

Ҷиҳати танзими дурусти масъалаҳои номгузории воҳидҳои марзиву маъмурӣ дар кишвар, дар асоси дастури роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28-уми ноября соли 2015, №16/324 оид ба таъсиси гурӯҳи корӣ ҷиҳати иваз намудани номи мавзеъҳои ҷуғрофии кишвар аз ҳисоби олимони Академияи илмҳо ва донишгоҳу донишкадаҳо ва Протоколи маҷлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29-уми февраля соли 2016, №3 дар бораи ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва эҳтироми суннату арзишҳои неки фарҳанги миллӣ мутобиқ намудани номҳои воҳидҳои марзиву маъмурӣ дар ҷумҳурӣ, дар Кумита аз ҳисоби роҳбаријат ва Ҳайати мушовараи Кумита, кормандони шуъбаи танзими истилоҳот, олимони Академияи илмҳо ва донишгоҳу донишкадаҳои кишвар гурӯҳи корӣ таъсис дода шуд ва аз ҷониби раиси Кумита «Нақшай кории гурӯҳи кории Кумита дар асоси дастури роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28-уми ноября соли 2015, №16/324 оид ба таъсиси гурӯҳи корӣ ҷиҳати иваз намудани номи мавзеъҳои ҷуғрофии кишвар аз ҳисоби олимони Академияи илмҳо ва донишгоҳу донишкадаҳо ва Протоколи маҷлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29-уми февраля соли 2016, №3 оид ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва эҳтироми суннату арзишҳои неки фарҳанги миллӣ мутобиқ намудани номҳои воҳидҳои марзиву маъмурӣ дар ҷумҳурӣ» аз 25-уми марта соли 2016, №24 тасдик карда шуд. Айни замон кормандони Кумита оид ба сабаби зиёд шудани номҳои такрор дар ҳудуди шаҳру ноҳияҳои кишвар таҳлил ва ҳисоби оморӣ гузаронида истодаанд, ки зимни ин масъала ва ҷиҳати татбиқи дастури Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Протоколи маҷлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз натиҷаи ҷамъбасти фаъолияти гурӯҳи корӣ ва пешниҳодҳои марбут ба ин масъала ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон гузориши муфассали Кумита ирсол ҳоҳад гардид.

Чорабиниҳо

Кумита мизи мудавварро бахшида ба Рӯзи байналмилалии забони модарӣ 19-уми феврали соли равон, таҳти унвони «Вазъи забони модарӣ дар муассисаҳои томактабии шаҳри Душанбе» бо иштироки намояндагони Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, раёсати маорифи шаҳри Душанбе, намояндагони шуъбаҳои маориф ва боғчаҳои бачагонаи ноҳияҳои пойтаҳт ва намояндагони ВАО баргузор намуд, ки дар он саҳми кормандони Кумита назаррас мебошад. Ҳадафи асосии мизи мудаввар ҳалли мушкилоти масъалаҳои рушди забони давлатӣ дар ин муассисаҳо буд, ки дар анҷоми чорабинӣ барои ҳаллу фасли масъалаҳои зерин таклифи пешниҳодҳо қабул гардиданд, ки онҳо минбаъд барои рушду густариши забони давлатӣ барои кӯдакон ниҳоят зарур ва рӯзмарра маҳсуб меёбад:

1. Дар курси тақмили ихтисос аз фанни забони давлатӣ мураббияҳо курси омӯзиш гузаранд;
2. Даствурҳои таълимӣ, тарбиявӣ ва методӣ дар муассисаҳои томактабӣ бояд ягона бошанд;
3. Миёни кормандон, мураббияҳо озмуни донандай забони давлатӣ гузаронида шавад;
4. Дар санчишҳои навбатии гурӯҳи кории Кумита оид ба вазъи татбиқи Қонуни ҔТ «Дар бораи забони давлатии Тоҷикистон» аз мураббияҳо ба забони давлатӣ диктанти санчишӣ гирифта шавад;
5. Дар Муассисаи давлатии Телевизиони кӯдакону наврасон -«Баҳористон» тибқи нақшай «Барномаи рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2016» соати омӯзиши забони давлатӣ ба роҳ монда шавад.
6. Дар барномаҳои таълимиву тарбиявӣ барои кӯдакистонҳо, омӯзиши забони давлатӣ, аёниятҳо бо ин забон, озмуни беҳтарин гуянда, ровӣ, наттоқ, бо забони давлатӣ ҷой дода шуда, ҳамасола натиҷагирий карда шавад.
7. Дар муассисаҳои томактабии кишвар ҳусни хатти беҳтарин ва дигар фаъолиятҳо, ки нерӯи ақлӣ ва зеҳни кӯдаконро қавӣ намуда, дар он шинохти фарҳангӣ ва миллиро бедор карда метавонад, ҷиддӣ ба роҳ монда шавад.

Бо иштироки кормандони Кумита 5-уми январи сол 2016 ҷиҳати татбиқи супориши Протоколии мачлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31-уми марта соли 2015, №4 бо мақсади баланд бардоштани савияи дониши аҳолӣ оид ба фарҳангу маърифати номгузорӣ, ҷиҳати таҳия ва нашри маводи методию тафсирӣ, ташкили семинарҳои омӯзишӣ дар ҷамоатҳо, муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ, таваллудхонаҳо ва идораҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ дар Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳияи Сино семинар-машварат баргузор гардид.

Ҷамъомади мазкур бо иштироки 120 нафар намояндагон аз мақомоти ноҳия, кормандони бахши асноди ҳолати шаҳрвандӣ, мутахассисони шуъбаи корҳои доҳилӣ, кормандони таваллудхонаҳо, муассисаҳои таълимӣ ва ташкилоту муассисаҳои ҳудуди ноҳияи Синои пойтаҳт баргузор гардид. Мушкилоти номгузорӣ ба фарзандон тибқи анъанаҳои миллӣ ва пурра таҳияи китobi «Феҳристи номҳои миллии тоҷикӣ» маълумот дода, ба иттилои иштирокдорон расонид, ки минбаъд, баъди интишори китobi «Феҳристи номҳои миллии тоҷикӣ» танҳо номгузорӣ тибқи ин китоб ба роҳ монда мешавад ва дар сурати нофаҳмӣ оид ба ин масъалаҳо, ки ҷиҳати сабти ном ва навиши ғалати он рух медиҳад ва ё номи дар китоб мавҷуднабудаи тозаэҷоду зебои тоҷикӣ бояд ба Кумита муроҷиат намоянд.

Кормандони Кумита 16-уми феврали соли 2016 дар семинар-машварати Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳияи Фирдавсӣ, ки бахшида ба Рӯзи байналмилалии забони модарӣ баргузор гардид, иштирок ва маърӯза намуданд.

Дар соли 2016, кормандони Кумита дар маҳфили «Рӯнамоии китобҳои забоншиноси тоҷик С. Назарзода «Истилоҳоти забони тоҷикӣ: таъриҳ, гароиш ва дурнамо», «Забон ва бедории

миллӣ», «Имло ва забони адабӣ» (дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон) ва Ҳамоиши китоб дар Пажӯҳишгоҳи забони форсӣ-тоҷикӣ, ки 10-уми феврали соли 2016 баргузор гардиданд, иштирок намуданд.

Мутобики Нақшай раиси Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 19-уми марта соли 2016 оид ба татбиқи «Нақшай мулоқоти мутахассисони Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон №25493 (26), аз 14.03.2016) доир ба забони таҳияи барномаҳои телевизиониву радиоӣ дар асоси дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки дар маросими ифтитоҳи МДТВ «Варзиш», ТВ «Синамо» ва МД «Академияи ВАО-и Тоҷикистон» бо кормандони КТР баён доштанд», кормандони Кумита рӯзҳо 29, 30 ва 31-уми марта соли равон дар мулоқоти намояндагони Кумита бо роҳбарият ва аҳли эҷоди Шабакаи телевизиони Тоҷикистон, МД «Телевизиони Сафина», МД «Ҷаҳоннамо», МД «Телевизиони кӯдакону наврасон - Баҳористон», Радиои Тоҷикистон ва чор шабакаи он фаъолона ширкат варзиданд. Қобили тазаккур аст, ки кормандони Кумита дар таҳлили забони барномаҳои муҳталифи шабакаҳои телевизионӣ ва нутқи ровиёну барандагони барномаҳои телевизионии Шабакаи якуми телевизиони Тоҷикистон, МД «Телевизиони Сафина», МД «Ҷаҳоннамо», МД «Телевизиони кӯдакону наврасон - Баҳористон», инчунин, дар таҳлилу баррасии матну забони реклама ва навиштаоти сатрҳои равон дар ин шабакаҳои фаъолона иштирок намуданд, ки бо дарназардошти хulosai онҳо дар ин мулоқотҳо барои минбаъд поку беолоиш ва тоза нигоҳ доштани забони гуфтор ва навиштор дар шабакаҳои телевизионӣ ва радиоии кишвар тавсияҳои Кумита пешниҳод гардиданд.

Мулоқотҳои мазкур бо намояндагони шабакаҳои телевизионӣ ва радиоӣ дар сатҳи зарурӣ ба роҳ монда шуда, дар он аз ҷониби намояндагони Кумита оид ба татбиқи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», доир ба фасоҳати забони давлатӣ, риояи талаботи қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ, корбурди дурустӣ истилоҳоти соҳавӣ, инчунин, рисолати таъриҳии забони тоҷикӣ ва арҷузорӣ ба забони давлатӣ сухан рафта, ҳамзамон, камбудиҳои рӯзноманигорон, ровиён ва наттоқону барандагони барномаҳои телевизионӣ ва радиоӣ, оид ба гуфтори ғалат, риоя нагардидани савтиёти овоии тоҷикӣ, истифодаи калимаҳои ғалат дар забони радиову телевизион, инчунин, навиштаоти ғайримеъёри дар матни эълону рекламаҳо ва сатрҳои равони телевизионӣ мавриди муҳокима қарор дода шуданд.

Бо дарназардошти хulosai онҳо дар ин мулоқотҳо барои минбаъд поку беолоиш ва тоза нигоҳ доштани забони гуфтор ва навиштор дар шабакаҳои телевизионӣ тавсияҳои Кумита барои шабакаҳои телевизионӣ ва радиоӣ пешниҳод гардид:

- ба роҳ мондани омӯзиши забони давлатӣ ва қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ барои кормандони телевизион;
- назорати ҷиддии забони фильмҳои тарҷумашуда аз тариқи шабакаҳои телевизионӣ;
- назорати мунтазами забони барномаҳо;
- назорати суханварӣ ва нутқи ровиён ва наттоқон;
- тарғиб ва ташвиқи забони давлатӣ тавассути силсилаи барномаҳо ва роликҳо;
- риояи дурустӣ талаботи Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ дар сатрҳои равон;
- таблиғи мунтазами татбиқи масъалаҳои ҳалталаби «Нақшай Барномаи рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2016»;
- назорати ҷиддӣ ва дар доираи меъёри забони адабӣ таҳия ва сабт намудани мусоҳибаҳо;
- таҳия ва татбиқи нақшай ҷорабинии ҳамкорӣ байни Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Кумита бо мақсади арҷузорӣ ба забони давлатӣ ва дуруст ба роҳ мондани сиёсати давлатии забон дар кишвар масъулони ВАО-ро таъкид намуд, ки тарғибари асосии забони адабии меъёр ин воситаҳои ахбори омма, аз ҷумла, кормандони телевизион ва радио маҳсуб меёбанд.

Дар анҷоми мулоқотҳо аз ҷониби намояндагони Кумита ба кормандони шабакаҳои телевизионӣ ва радиоӣ иттилоҳ дода шуд, ки барои риояи нагардидани муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» тибқи моддаи 89-и Кодекси мурофиавии ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷорҷӯрӣ карда мешаванд.

Дар мулоқот ҳамчунин, аз мушкилоти пахши барномаҳои шабакаҳои радиои давлатӣ барои шаҳрвандони кишвар сухан рафт. Ҷун дар даврони Шӯравӣ аз пахши радиои давлатӣ бо забони тоҷикӣ (тавассути радиои «Нуқта») ҳамагон таъмин буданд ва шаҳрвандон аз иттилооту ҳадафҳои татбиқи сиёсати давлатии кишвар саривақт огоҳӣ доштанд, имрӯз Ҳадамоти алоқаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро лозим меояд, ки барномаҳои Радиои Тоҷикистонро дар саросари кишвар барқарор намояд. Ҳамзамон ба хотири пахши пурраи барномаҳои шабакаҳои телевизионӣ ва Радиои Тоҷикистон дар ноҳияҳои наздисарҳадӣ Ҷамъияти саҳомии шакли кушодаи «Телерадиоком»-и Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро зарур аст, ки таъмини доимӣ ва пурраи пахши барномаҳоро ба роҳ монад.

Ҳамчунин, дар роҳи татбиқи супориши мазкур аз 21-ум то 26-уми апрели соли равон мулоқоти роҳбарият ва кормандони Кумита бо устодону донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ, Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ва Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода баргузор гардид, ки дар он мутахассиси Кумита Зулфониён Р. иштирок намуд.

Дар воҳӯрии мазкур аз ҷониби намояндагони Кумита оид ба татбиқи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», доир ба сиёсати забони давлатӣ, риояи талаботи Қоидаҳои имлӣ забони тоҷикӣ, корбурди дурустӣ истилоҳоти соҳавӣ, инчунин, рисолати таърихии забони тоҷикӣ ва арҷузорӣ нисбати забони давлатӣ ба омӯзгорону донишҷӯён фаҳмонида шуд.

Дар анҷом донишҷӯён ва омӯзгорон оид ба масъалаҳои Қоидаҳои имлӣ забони тоҷикӣ, сатҳи забондонии рӯзноманигорон, роҳҳои ҳалли мушкиlot дар интихоби ном, номи хонаводагӣ, насаб, номгузории шаҳру ноҳияҳо, шаҳраку маҳалла, кӯчаю хиёбонҳо, истифодаи навиштаҷот ба забонҳои хориҷӣ, омилҳои ба миён омадани навиштаҷоти ғалат дар кӯчаю хиёбонҳо, забони воситаҳои ахбори омма, истифодаи истилоҳот дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, омӯзиши қоидаҳои имлӣ дар мақомоти давлатӣ, нашри фарҳангҳои соҳавӣ ва ғайраҳо саволҳо пешниҳод намуданд, ки аз ҷониби роҳбарият ва кормандони Кумита ба донишҷӯён омӯзгорон посухҳои мушахҳас дода шуд.

Воҳӯрии кормандони Кумита дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон бо сабабҳои номаълум аз ҷониби раёсати Донишгоҳ ташкил карда нашуд.

Кормандони Кумита таҳти роҳбарии муовини раиси Кумита Матробиён С. Қ., 7-уми апрели соли 2016 бо 8 нафар намояндагон – котибони ҷамоатҳои дехот ва намояндаи Комиссияи номгузории Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимиияти давлатии ноҳияи Ёвон воҳӯрии машваратӣ баргузор намуданд, ки дар ин воҳӯри масъалаҳои номгузорӣ мутобиқи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ҳаллу фасл гардида, ба бисёр мушкиlotи номгузорӣ машварату маслиҳатҳо дода шуданд, то пеш аз қарори Мачлиси вакiloni ҳалқ ва Ҷамоати дехот дар пешниҳоду ивази номҳои ҷуғрофӣ ва маҳалҳои аҳолинишин қаблан бояд, ки комиссияҳои номгузорӣ бо Кумита мувофиқа намоянд.

Дар ин давраи ҳисботӣ, Кумита дар асоси банди 48-и қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1-уми марта соли 2016, №99 «Дар бораи Нақшай баргузории машваратҳои илмӣ ва илмию техникӣ, конференсияҳо, симпозиумҳо, анҷуманҳо ва семинарҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

барои соли 2016», банди 27-уми боби IVва VI-и Нақшай чорабиниҳои Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016 аз 30-юми июни соли 2012, №335 дар бораи ҳимоя ва рушди забони давлатӣ берун аз марзи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Нақшай кории Кумитаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон – январи соли 2016, №1 9-уми июни соли равон Конференсияи илмию амалии байналмилалӣ таҳти унвони «Мақоми забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон – забони тоҷикӣ дар муносибатҳои байналмилалӣ»-ро бо иштироки олимону донишмандони кишварҳои хориҷии Ҳиндустон, Ҷумҳурии Исломии Эрон, Ҷумҳурии Исломии Афғонистон, Британияи Кабир, намояндагони сафоратхонаҳои Федератсияи Россия, Қазоқистон, Қирғизистон, Покистон, инчунин, намояндагони Ҳукумати кишвар, вазорату идораҳои давлатӣ, муассисаҳои таҳсилоти олий ва пажӯшишгоҳои илмӣ-таҳқиқотии кишвар, ҷамъиятҳо, аъзои Шӯрои ҳамгунсозии истилоҳоти Кумитаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ВАО баргузор намуд.

Қобили зикр аст, ки бо ибтикори Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҷумҳурӣ ба масъалаи мазкур бори дувум ҷунун конференсии дар сатҳи байналмилалӣ баргузор мегардад. Дар конференсия зиёда аз 120 нафар олимон, муҳаққиқон, таълимгарон ва рӯзноманигорон иштирок намуданд.

Конференсияро бо сухани ифтитоҳӣ раиси Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илми филология Гавҳар Шарофзода оғоз намуд. Сипас, раиси Пажӯшишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикии Сафорати Ҷумҳурии Исломии Эрон, ҷаноби оқои Ҳасан Қарибӣ, устоди Доғонишишгоҳи ҷомеи исломии Дехӣ - профессор Қамар Ғаффор, раиси Доғонишишгоҳи «Дунё»-и Ҷумҳурии Исломии Афғонистон Сайд Махдум Раҳин ва муҳаққиқи забоншиноси тоҷик, корманди Институти забон, адабиёт, шарқшиноси ҷаҳонӣ ва мероси ҳаттии ба номи Рӯдакии АИ ҶТ, доктори илмҳои филологӣ Ҷӯраев ва намояндаи Анҷумани тоҷикон ва форсизабонони ҷаҳон «Пайванд» Мансур Парҳезгор (Британияи Кабир), Ройзани фарҳангии ҔИ Эрон Ҳудоёр Иброҳим, ҳамчунин, мушовири Вазорати корҳои хориҷии ҔТ, доғонишишмандон аз кишварҳои Афғонистон, Олмон дар суханрониҳои хеш аз мақоми арзанда ва таълимдиҳандагӣ доштани адабиёти ғанини ин забон ёдовар шуда, пешниҳод намуданд, ки ҷавҳари асосӣ ва ҳадафи пур аз ҳикмати ин забонро танҳо дар доғистани ин забон мебояд ғаҳмид. Зоро барои ба ин мақсадҳо ноил гаштан доираи омӯзиш ва таълими ин забонро дар кишварҳои олам бояд васеъ намуд.

Дар Конференсия 25 маърӯзаи илмӣ ва таҳлилӣ пешниҳод гардид, ки 16 маърӯзаи илмӣ аз ҷониби мутахассисони баҳшҳои гуногуни забоншиноси мавриди баррасӣ қарор гирифт. Аз ҷумла, дар мавзӯи «Аҳамияти эҷодиёти Мирзо Абдулқодири Бедил дар таҳқими пайвандҳо байни нимқораи Ҳиндустон ва Осиёи Марказӣ дар замони мусосир», – устоди Доғонишишгоҳи ҷомеи исломии Дехӣ, муовини раиси Бунёди Бедил бону Қамар Ғаффор (Ҳиндустон), «Тоҷикий-дарӣ-форсӣ ва сайри таърихии он ҳамчун забони минтақавӣ ва ҷаҳонӣ», – ректори Доғонишишгоҳи Дунёи Ҷумҳурии Исломии Афғонистон Сайд Махдум Раҳин, «Посдории забони дарӣ аз таърихи ориёён ва тамаддуни ориёӣ» – доғонишишанди маъруфи забони дарӣ, профессори Доғонишишгоҳи Қобул – Ҳусайнӣ Ямин (Ҷумҳурии Исломии Афғонистон), «Пешинаи таърихии корбурди забони тоҷикӣ дар мукотиботи байналмилалӣ», – доктори илмҳои филологӣ Мирзо Ҳасан Султон (Бонки миллии Тоҷикистон), «Доир ба иқтибоси истилоҳҳои форсӣ-тоҷикӣ дар забони русӣ» – доктори илмҳои филологӣ Ҷӯраев (Доғонишишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М. Осими), «Омӯзиши забони тоҷикӣ дар дунёи имрӯз» – номзади илмҳои филологӣ Ҳудоёров Раҷабалӣ (Раёсати фарҳанги вилояти Ҳатлон), «Вазъи дирӯзу имрӯзи забони форсии тоҷикӣ дар муҳити тоҷикони Чин» – профессор Шаҳбоз Қабиров, номзади илмҳои филологӣ Ҳуршед Қабиров (ДМТ), «Забони тоҷикӣ дар хориҷа»- доктори илмҳои филологӣ Туғрал Шокиров (Доғонишишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон), «Сайри аносирӣ луғавӣ ва ёвари форсӣ-тоҷикӣ дар барҳе аз забонҳои туркӣ»- доктори илмҳои филологӣ Абдуҷамол Ҳасанов (Доғонишишгоҳи давлатии Ҳуҷанд ба номи академик Б. Ғафуров) ва «Густариши забони тоҷикӣ дар сарзаминҳои дур ва наздик» – раиси Департаменти дарии Доғонишишгоҳи Қобул Азима Маҷид (Ҷумҳурии Исломии Афғонистон) маърӯза намуданд.

Конференсияи байналмилалии «Мақоми забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон – забони тоҷикӣ дар муносибатҳои байналмилалӣ» бо дарназардошти баррасии муҳимиёти рисолати таърихӣ, адабиёти ғановатманди ҷаҳониро доро будани забони тоҷикӣ, ки дар тарбияти башар нақши арзандаву тарбиявӣ дошта, дар соҳаҳои гуногуни иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва илмию техникии ҳавзаҳои форсизабонони ҷаҳон дорои мақоми арзанда ҳаст ва баҳри рушду

густариши он дар олами тамаддун ва дурнамои ин забон бо ҳамраъии олимони варзидаи байналмилал – кишварҳои ҷаҳон ҷунин тавсия намуд:

1) Кумитай забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, академияҳои соҳавӣ, пажӯҳишгоҳҳо ва донишгоҳу донишкадаҳои кишвар ҳамкориҳоро дар самти густариши омӯзиши ин забон мустаҳкам намуда, татбиқи ҷунин масъалаҳоро ҷиддӣ ба роҳ монад:

а) дар ҳамкорӣ бо сафоратхонаҳои ҔТ дар хориҷа ва Анҷумани форсизабонони ҷаҳон «Пайванд» таъсис додани Марказҳои омӯзиши забони тоҷикӣ дар кишварҳои хориҷа.

б) дар санадҳои меъёрии пешбинишавандай марбут ба сиёсати забон ворид кардани масъалаҳои рушди ҳамкориҳои ҳавзаҳои омӯзиши забони тоҷикӣ дар кишварҳои хориҷӣ.

в) омода намудани мутахассисони соҳавии ба талаботи бозори ҷаҳонӣ рақобатпазир дар самти истилоҳнигорӣ, фарҳангнигорӣ (бахусус фарҳангнигории электронӣ), решашиносиӣ, забоншиносии компютерӣ.

г) дар ҳамкорӣ бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия намудани китоби забони тоҷикӣ аз рӯйи дараҷаҳои омӯзиш.

д) дар ҳамкорӣ бо Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоии ҔТ тарғиб намудани омӯзиши забони тоҷикӣ ва донистани ҳатмии он барои муҳоҷирони меҳнатӣ аз хориҷи кишвар.

2) Кумитай забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Фарҳангистони забон ва адаби форсии Ҷумҳурии Исломии Эрон, ҳавзаи илмии Ҷумҳурии Исломии Афғонистон, Ҳиндустон, Ҷумҳурии Мардумии Чин, инчунин дигар донишгоҳу донишкадаҳову пажӯҳишгоҳҳои илмӣ-таҳқиқотии кишварҳои хориҷӣ бо ҳамкории Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, академияҳои соҳавӣ, пажӯҳишгоҳҳо ва донишгоҳу донишкадаҳои кишвар масъалаҳои зеринро роҳандозӣ намояд:

- таҳқими мақоми забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои байналмилalӣ;
- рушду тавсеа додани ҷуғрофиёи истифодаи забони тоҷикӣ дар заминai тоҷикони берун аз марзи кишвар;
- татбиқи усулҳои таълимии забони тоҷикӣ дар муассисаҳои таълимии кишварҳои хориҷӣ;
- таҳқими вазъи забони тоҷикӣ дар кишварҳои хориҷӣ (аз нигоҳи забоншиносии иҷтимоӣ);
- таваҷҷӯҳи зарурӣ додан ба масъалаҳои мубрами забоншиносии муқоисавии тоҷик масоили вожагузинӣ ва истилоҳот;
- шиносоӣ пайдо намудан бо фаъолияти илмии шуъбаҳои тоҷикшиносӣ дар факултетҳои шарқшиносии мактабҳои олии кишварҳои хориҷӣ;
- таъсис ва густариши баҳшҳои тоҷикшиносӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии кишварҳои хориҷӣ;
- ба забони тоҷикӣ додани мақоми забони муюширати байни қавму ҳалқиятҳо ва миллатҳои сокини кишвар;

- фароҳам овардани шароити мусоид дар ташкилоту муассисаҳо, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ, ҷиҳати омӯзиши забони тоҷикӣ;

- дар сатҳи байнидавлатӣ ҳаллу фасл намудани масоили миллӣ ҷиҳати фароҳам овардани шароити озодона истифода бурдан аз забони миллӣ дар кишварҳои ҳамсоя;

- ташкили курсҳои омӯзиши забони тоҷикӣ дар назди сафоратхонаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа ва баръакс;

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

- таҳияи маҷаллаи байналмилалии «Садои асрҳо» дар назди Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва тавассути он тарғибу ташвиқ намудани таъриху тамаддун ва ташаккули забони тоҷикӣ-форсӣ дар ҳавзаи форсизабонони ҷаҳон;
- дар Марказҳои фарҳангӣ тавсса додани омӯзиши забони тоҷикӣ дар баробари дигар забонҳо;
- бо мақсади густариши забони тоҷикӣ вусъат додани таблиғи синамо, мусиқӣ ва ВАО-и миллӣ ҳамчун муаррифгари забону фарҳанг;
- ба нақша гирифтани Анҷумани илми байналмилалии забоншиносии тоҷик бо ҷалби олимону донишмандони маъруфи ҷаҳонӣ дар соли 2017;
- бо забони меъёри адабии тоҷикӣ ва забонҳои хориҷӣ ба роҳ мондани ташвиқ ва таблиғи адабиёти бачагона, фолклор ва филмҳои тасвирии тоҷикӣ;
- Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо Фарҳангистони забон ва адаби форсии Ҷумҳурии Исломии Эрон, донишгоҳҳои олии Ҷумҳурии Исломии Афғонистон, донишгоҳҳои Ҳиндустон ва дигар кишварҳои хориҷӣ ҷиҳати баргузории силсилаи конференсия ва семинарҳо дар самти омӯзиши забони тоҷикӣ-форсӣ ҳамасола тадбирҳои мушахҳас андешад;
- пешниҳоди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои сабти сабки ҳиндӣ ва «Маснавии маънавӣ»-и Мавлоно Ҷалолиддини Балхӣ ҳамчун мероси маънавии ҳалқи тоҷик дар ЮНЕСКО.

Кумита дар асоси супориши Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1.06.2016 №251234/26 бо мақсади назорати иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» оид ба риояи меъерҳои забони тоҷикӣ дар мавриди таҳияи китобҳои адабиёти таълими, роҳбарият ва кормандони шуъбаю баҳшҳои Кумита рӯзҳои 16-ум ва 17-уми июни соли ҷорӣ воҳӯриро бо омӯзгорони соҳибтаҷриба ва фаъоли ноҳияҳои шаҳри Душанбе баргузор намуд.

Мулоқотҳои мазкур бо намояндагони шуъбаҳои маориф, омӯзгорони соҳибтаҷриба ва Кумитаи падару модарони ноҳияҳои Сино, Шоҳмансур, Исмоили Сомонӣ ва Фирдавсӣ (ҷамъ зиёда аз 700 нафар) дар сатҳи зарурӣ ба роҳ монда шуда, дар он аз ҷониби роҳбарияти Кумита доир ба татбиқи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», фасоҳати забони давлатӣ, риояи талаботи қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ, корбурди дурусти истилоҳоти соҳавӣ, инчунин, рисолати таърихии забони тоҷикӣ ва арҷузорӣ ба забони давлатӣ сухан рафта, ҳамзамон, камбудиҳо доир ба таҳияи забони адабиёти таълими барои муассисаҳои таълими аз ҷониби омӯзгорони ин муассисаҳо мавриди муҳокима қарор гирифт.

Аз ҷониби омӯзгорон оид ба камбудиҳои ҷойдошта дар адабиёти таълими, аз ҷумла, ба талаботи синну соли хонанда мувоғиқ набудани аксарияти ашъори китобҳо ва ғалатҳои имлӣ, мантиқӣ баҳсу мунозираҳои зерин сурат гирифт:

- бедор кардани ифтиҳори милливу ватандорӣ, эҳсоси худшиносӣ дар хонанда ва ғайра;
- машқҳои дар китобҳои дарсӣ овардашуда мантиқан нодуруст ифода ёфтаанд, ки дар ҳалли онҳо ҳатто омӯзгорон мушкилӣ мекашанд (савол ва супориш, китобҳои забони тоҷикӣ аз синфи 1 то 11 ва забони давлатӣ дар гурӯҳҳои ғайритоҷӣ);
- баъзе аз луғатҳо шарҳи дуруст надошта, дар истифодаи синонимҳо вожаҳо нодуруст оварда шудаанд;
- гуфтори ғалат, риоя нагардидани савтиёти овоии тоҷикӣ, истифодаи калимаҳои ғалат дар забони таҳияи китобҳо, инчунин, навиштаҷоти ғайримеъерӣ дар матнҳои китобҳо;
- оид ба ҳарфҳои овардашудаи алифбои имрӯза нигаронӣ карданд, чун ҳарфҳо 35-то бошанд

пас таллафузи овозҳо низ оварда шаванд;

- дар аксари лӯғатҳо калимаҳои сода шарҳ дода шудааст, вале калимаҳои мураккаб бе шарҳ мондааст;
- ҳангоми шарҳи калимаҳо бояд ба маъноҳои он диққат дода, маънои манфии онҳо шарҳ дода нашавад;
- дар китобҳои дарсии забони тоҷикӣ барои синфҳои русӣ, тарҷумаи нодурусти калимаҳо бисёр дидা мешавад;
- бояд дар муассисаҳои ғайритоҷикӣ дарсҳои забони давлатиро хубтар ба роҳ монанд, инчунин, дар китобҳои таълимии забони тоҷикӣ ба таври васеъ тарҷумаи ҳоли шоирон шарҳ дода шаванд;
- дар китоби «Корҳои хаттӣ» (муаллиф М. Афғонов) аксарияти матнҳо ба диктанҷҳо мувофиқат намекунанд, таҷдиdi назар карда шуда, баъди хулосаи мутахассисон дар истифода қарор гирад;
- матнҳои овардашуда мушкилфаҳм буда, дар он талаботи хонандагон ба эътибор гирифта нашудааст;
- тарҷумаи номи ҳайвонҳо дар китоби таълимии «Зоология»-и синфи 8-ум, 10-ум ва 11-ум (муаллифон Маҳмад Зиёев, Султонов) хеле коста буда, китобҳои номбаршуда таҷдиdi назар меҳоҳанд;
- дар китобҳои «Забони тоҷикӣ» барои синфҳои 10-11 (муаллиф Камолиддинов Б.) ва адабиёти синфи 8 (муаллифон А. Аҳмадзод ва А. Сатторов) истилоҳҳо ва матнҳои душворфаҳм оварда шуда, инчунин, аксарияти сарлавҳаҳо ба матнҳо мувофиқат намекунанд;
- дар китоби «Адабиёти тоҷик» (синфи 11 муаллиф Асозода) достонҳое, ки аз онҳо хонандагон иншо менависанд, хело кӯтоҳ оварда шудаанд, ба мисли «Ғалабаи Таня» ва «Мардистон»;
- китоби «Адабиёти тоҷик» барои синфҳои 8-9, ки ҳанӯз аз давраи Шӯравӣ аз ҷониби Шарифҷон Ҳусейнзода сода, фаҳмо ва матнҳо ба синну сол мувофиқат мекунанд, таҷдиdi назар карда шуда бо тағйироти кам (давраи шӯравӣ) барои омӯзиш дар ҳамин синфҳо барқарор карда шавад;
- омӯзгорони фанҳои «Таърихи Тоҷикистон» ва «Таърихи умумӣ» пешниҳод намуданд, ки муаллифи китобҳои дарсӣ бояд аз 6-нафар кам набошанд ва ҳангоми таҳияи китобҳои таълимӣ барои хонандагон ҷиҳати равонии онҳо ҳатман ба инобат гирифта шавад, то ки дар вақти омӯзиши китобҳо хонанда аз матнҳои дарозу дилгиркунанда ҳаста Nagarداد;
- аз 5 то 6 китобҳои таълимии пешниҳодгардида ба мақомоти даҳлдор барои экспертизаи забоншиносӣ фиристода шавад;
- китобҳои «Таърихи ҳалқи тоҷик» ва «Таърихи умумӣ» дар хонанда эҳсоси худшиносӣ ва ифтихори миллиро қариб, ки бедор намекунад, зоро дар он умумӣ, илмӣ ва воқеаҳои таъриҳӣ, ғалабаи ҳалқи тоҷик хеле кам оварда шудааст;
- дар китоби «Таърихи ҳалқи тоҷик» воқеаҳои ҷанги шаҳрвандии асри гузашта ва пешравиҳои қишвар шарҳ дода шаванд;
- дар китоби «Физика» истилоҳҳои тарҷумашуда хело коста ва нофаҳмо оварда шудаанд. Бинобар ин, китобҳои дарсии «Физика» аз нав таҷдиdi назар карда шаванд;
- омӯзгор новобаста аз рӯйи ихтисос бояд забони меъёр ва қоидаҳои имлоро риоя намояд;
- соатҳои дарсии забони тоҷикӣ ва адабиёт зиёд карда шавад;

- дар барномаҳои телевизионӣ дар атрофи қоидаҳои имло, меъёри забони тоҷикӣ, барномаҳои алоҳида ба роҳ монда шаванд;
- барои як соат дарси забони русиро гузаронидан чанд дастурҳо вучуд дорад, аммо барои соати забони тоҷикӣ дастурҳо кам аст;
- барои гузаронидани дарсҳои зерсохторӣ дар муассисаҳо ҷой нест;
- гурӯҳи забони тоҷикӣ низ мисли гурӯҳи забонҳои хориҷӣ зергурӯҳ шаванд;
- аксарият барномаи таълимӣ бо китобҳои дарсӣ мутобиқат намекунад;
- барои омӯзгорон толори хониш ташкил карда шавад, то дар он аз китобҳои бадеӣ истифода намоянд;
- дар матнҳо ҷумлаҳо бениҳоят дароз буда, барои дарки хонанда мушкилӣ меоварад;
- дар дарсҳои тарбиявӣ бояд китобҳоеро, ки оид ба муқаддасоти миллӣ ҳусусияти таблиғотӣ доранд, истифода намуд;
- дар китобҳои дарсии забон ва адабиёти синфи 5 мавзӯъ ва машқҳо зиёд буда, соатҳо бениҳоят кам аст. Илова бар ин, бояд дар китоби «Адабиёти тоҷик» якчанд шоираҳоро дохил намоянд, то насли нав аз он боҳабар бошад;
- бояд корҳои анҷомдодаи Пешвои миллат дар китобҳо ворид карда шавад;
- дар китобҳои «Физика» луғатҳо бениҳоят мушкил ва душворфаҳм мебошанд;
- таълими забони давлатиро дар муассисаҳои ғайритоҷикӣ хубтар ба роҳ монд;
- мавзӯъҳои китобҳои «Таъриҳ»-и синфҳои 5, 6, 7 ва 8 бениҳоят қалон буда, то 16 – саҳифаро дар бар мегиранд. Мавзӯъҳои таъриҳӣ бояд муҳтасар бошанд, овардани рақамҳои зиёд ва солҳо шарт нест, муҳим мавзӯъро хонанда хуб аз худ намояд;
- мавзӯъҳои иншо ҳамчун китоб пешакӣ чоп нашавад, чунки хонанда бояд иншои озодро аз фикри худ нависад;
- дар китобҳои «Забони тоҷикӣ» аз синфи 5-бolo таҳлилҳо ба таври амиқу саҳех нест, масалан: садонокҳо ва овозҳои он, (й, ў) ҳиссаҳои нутқ бояд муфассал бошанд, дар мавриди ётбарсарҳо, ки онҳо бо ду овоз ифода мешаванд, бояд ётбарсар гуфта шаванд;
- аз адабиёти назмӣ ва насрӣ ба хонандагон дар доираи мавзӯъҳои барномаи таълимӣ матнҳои зарурӣ замима карда шаванд;
- дар китоби таълими «Таъриҳ ва ҳукуқ» аз синфи 5 то 10 калимаҳо душвор буда, луғатҳо навишта нашудаанд, калимаҳои кӯтоҳшуда шарҳ дода шаванд, аз қабили «КПСС», «СССР» ва ғ.

Хулоса, омӯзгорони ноҳияҳои номбурда аз нав таҷдиди назар кардани китобҳои дарсиро пешниҳод намуда, ба гурӯҳи корӣ забони китобҳои таълими миассисаҳои умумӣ, ки дар назди Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд, ворид намудани омӯзгорони миассисаҳои таълимиро дарҳост намуданд.

Ҳамчунин, дар чорабиниҳои ҷумҳурияйӣ, ки баҳшида ба Наврӯзи байналмилалӣ дар пойтаҳти кишвар баргузор гардид, аз ҷумла, дар Симпозиуми байналмилалии илмӣ баҳшида ба ҷаҳони байналмилалии Наврӯз, ки бо ибтикори Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллии Тоҷикистон» баргузор шуд ва дар Ҳамоиши байналмилалии адабони ҳавзаи Наврӯз ва мулоқот бо зиёйён бо иштироки Асосгузори сулҳо Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон кормандони Кумита иштирок намуд.

Инчунин, дар Конференсияи ҷумҳуриявӣ таҳти унвони «Соли оила – идомабаҳши сиёсати меҳвари Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таҳқими мавқеи зан ва оила», ки санаи 31-уми марта соли 2016 бо ташаббуси Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид, сармутахассиси шуъбаи танзими истилоҳоти Кумита Фарҳодова С. иштирок намуд.

Кормандони Кумита бо мақсади татбиқи Нақшай Кумита оид ба ташкил ва гузаронидани шанбеғӣ дар рӯзҳои 27-уми феврал, рӯзҳои 5,12 ва 19-уми марта соли ҷорӣ, инчунин, дар рӯзҳои шанбеи қабл аз ҷаҳангирӣ Рӯзи Ваҳдати миллӣ ва 25-умин солгарди Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба иҷрои супориши роҳбари Дастангоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18-уми февраляи соли 2016, №24/10-9 ҳар рӯзи шанбе фаъолона иштирок намуданд.

Дар давраи ҳисоботӣ аз 12-уми феврал то 30-юми апрели соли равон дар Кумита таҷрибаомӯзии 7 нафар донишҷӯён – ҳатмкунандагони факултети романию германийи Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода аз рӯи ихтисоси забоншиносӣ ва иттилооти навини компүтерӣ баргузор гардид, ки дар таҷрибаандӯзии онҳо кормандони Кумита кумаку мусоидат намуда назорат бурданд.

Кумита бо мақсади арҷузорӣ ва поку беолоиш нигоҳ доштани забони давлатӣ ва таблиғу ташвиқи сиёсати давлатӣ дар бораи забон дар саросари ҷумҳурӣ пешниҳод намуд, ки то 10-уми октябриси 2016, давраи таҷлили Рӯзи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавзӯи «Умри миллат ба умри забон вобаста аст» ташкил намуда, дар ҳамкорӣ бо Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи меъморӣ ва соҳтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи оид ба корҳои дин, танзими анъана ва ҷаҳнӯ маросимҳои миллии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии омори назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ваколатдор оид ба ҳукуқи инсон, Прокуратураи нақлиётӣ Тоҷикистон, Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллии Тоҷикистон», Агентии стандартизатсия метрология, сертификатсия ва нозироти савдои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қӯшунҳои зудамали Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Бонки миллии Тоҷикистон, Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳияи Синои шаҳри Душанбе дар «Кӯли ҷавонон», Донишгоҳи тиҷорати Тоҷикистон, Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон, Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шоҳтемур, Муассисаи давлатии «Донишкадаи ҷумҳуриявии такмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф» воҳӯриҳо баргузор намуд.

Ба муносибати Рӯзи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ороиши бинои вазорату идораҳо ташкилоту муассисаҳо ва кӯҷаву ҳиёбонҳои шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ матни шиору овезаҳоро таҳия намуда, онро ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол намуд.

Кумита дар асоси банди 85-и Нақшай баргузории машваратҳои илмӣ ва илмию техникӣ, конференсияҳо, симпозиумҳо, анҷуманҳо ва семинарҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2016, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1-уми марта соли 2016, №99 тасдиқ шудааст ва банди 27-и боби IV Нақшай ҷорабиниҳои «Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016» аз 30-юми июняи соли 2012, №335 ва барқияи ҳукуматӣ аз 3-юми октябриси 2016, №16/10-33 оид ба арҷ гузоштан ба забони давлатӣ ва татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» рӯзи 4-уми октябриси 2016 ба ифтихори Рӯзи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар толори Муассисаи давлатии «Академияи ВАО-и Тоҷикистон» бо иштироки намояндагони Ҳукумати кишвар, вазорату идораҳои давлатӣ, олимону донишмандони донишгоҳу донишкадаҳои олии кишвар, ҷамъиятҳо, Шӯрои ҳамгунсозии истилоҳоти Кумита ва намояндагони ВАО Конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявиро таҳти унвони «Истиқлолият ва сиёсати давлатӣ дар бораи

забон» баргузор намуд.

Конференсияро бо сухани ифтитоҳӣ раиси Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илми филология Гавҳар Шарофзода оғоз намуд. Сипас, директори Институти забон, адабиёт, шарқшиносӣ ва мероси хаттии ба номи Рӯдакии Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон С. Раҳматуллозода дар суханрониҳои хеш аз мақоми арзанда ва таълимдиҳандагӣ доштани адабиёти ғанини ин забон ёдовар шуда, пешниҳод намуданд, ки ҷавҳари асосӣ ва ҳадафи пур аз ҳикмати ин забонро танҳо дар доностани ин забон мебояд фаҳмид. Зеро барои ба ин мақсадҳо ноил гаштан доираи омӯзиш ва таълими ин забонро, ки дар замони Истиқолият рушд додаем, минбаъд низ бояд дар тавсеа ва густариши он таваҷҷӯҳи зиёд зоҳир намоем.

Дар Конференсия зиёда аз 10 маърӯзаи илмӣ аз ҷониби мутахассисони баҳшҳои гуногуни забоншиносӣ мавриди баррасӣ қарор гирифт. Аз ҷумла, дар мавзӯи «Забони давлатӣ ва билингвизм» – доктори илми филология, профессори Донишгоҳи давлатии Хоруғ ба номи М. Назаршоев Назрӣ Офаридаев, «Рушди забони тоҷикӣ дар замони Истиқолияти давлатӣ» – доктори илми филология, академики Академияи табиатшиносии Федератсияи Россия, мудири кафедраи забони тоҷикии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон Шокиров Т.С., «Забон – омили ташаккул ва баҳои миллат» – доктори илмҳои филологӣ Мирзо Ҳасани Султон (Бонки миллии Тоҷикистон), «Сарчашмаи аввали истилоҳоти техникии забони тоҷикӣ» – доктори илми филология Ҷӯраев Т.Қ., «Сухан бо ту нагӯям, то насанҷам» – доктори илми филология, профессори Донишгоҳи давлатии Ҳуҷанд ба номи академик Б. Ғафуров Ҳасанов А., «Сиёсати давлатӣ дар бораи забон дар замони истиқлол» – мудири кафедраи забонҳои Донишкадаи идоракуни давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Шарипов Ш.Р., «Нақши Истиқолият дар вусъатбахшии маънои вожаҳо ва ҳамнишинии онҳо» – номзади илмҳои филологӣ Кабиров Ш., «Сиёсати забони давлатӣ дар даврони Истиқолият» Ҷарори шуъбаи ташкилию ҳуқуқии Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Мансурӣ Ш., (ҳаммуаллиф Ҷарори шуъбаи танзими истилоҳоти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Зулфониён Р.) маърӯза намуданд.

Забони тоҷикӣ ҷавҳари миллати моро ташкил медиҳад ва тамоми мардуми тоҷикзабони кишварҳои ҳамсояи моро бо ҳам мепайвандад. Имрӯз бо забони тоҷикӣ дар як қатор давлатҳои аврупоишу шарқӣ ба монанди Фаронса, Иёлоти Муттаҳиди Амрико, Истроил, Канада, Чехия, Чин, Ҳиндустон, Покистон, Ўзбекистон, Арманистон, Гурҷистон, Озарбойҷон, Қазоқистон, Қирғизистон, Русия ва ғайра омӯзонида мешавад ва дар ин кишварҳо нашрияҳо бо забони тоҷикӣ табъу интишор мешаванд, ки ин аз густариш ёфтани забони тоҷикӣ дар муносибатҳои байналмилалӣ дарак медиҳад.

Дар интиҳо, пас аз баррасии фикру мулоҳизаҳо ва пешниҳодҳо баҳри рафъи мушкилоти забон дар самти татбиқи он ва ҷараандешиҳо дар роҳи рушду густариши забони давлатӣ ва бартараф намудани монеаҳо дар ин самт, аз ҷониби ҳайати иштирокдорон тавсияномаи Конференсия таҳия гардида, барои амалий намудани он ба мақомоти даҳлдор ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шуд.

Ҳамчунин, дар Кумита мизи мудаввар баҳшида ба таҷлили рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мизи мудаввар баҳшида ба Рӯзи Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил карда шуд, ки кормандон бо маърӯзҳои пурмуҳтаво баромад намуда, маълумоти муфассалро баҳри дастовардҳои даврони соҳибиستиколии Тоҷикистон пешниҳод намудаанд.

Робитаҳои байналмилалӣ

Мутобики Ҷароҳи тафоҳум байни Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Фарҳангистони забон ва адаби форсии Ҷумҳурии Исломии Эрон ҳамкориҳо дар самти рушду густариши забони тоҷикию форсӣ ва ба забони илм табдил додани ин забонҳо дар ҳамгунсозии истилоҳот дар ҳавзаи ин забонҳо рӯзи 26-уми январи соли равон воҳӯрии

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

роҳбарияти Кумита ва раиси Пажӯҳишгоҳи фарҳанги забони форсӣ-тоҷикии Сафорати Ҷумҳурии Исломии Эрон дар Тоҷикистон Ҳасан Қарибӣ баргузор гардид. Баъди мулоқот аз ҷониби Пажӯҳишгоҳи фарҳанги забони форсӣ-тоҷикий ба Кумита китоби «Фарҳанги решашиноҳтии забони форсӣ» (дар 5 ҷилд) тақдим карда шуд, ки он барои рушду густариши забон ва омӯзиши таърихи забони тоҷики хеле муҳим арзёбӣ мегардад.

Айни замон, аз ҷониби мутахассисони Шӯрои ҳамгунсозии истилоҳоти Кумита китоби «Ҳазорвожаи пизишкӣ» - и Фарҳангистон (қисмҳои 1 ва 2) бо тафсирҳои иловагии истилоҳот ба забонҳои тоҷикий ва русӣ то моҳи ноябр соли ҷорӣ таҳия ва нашр ҳоҳад гардид, ки ин иқдом дар соҳаҳои дигари таҳассусӣ низ дар оянда ба нақша гирифта шудааст.

Қобили зикр аст, ки дар таҳияи китоби мазкур аъзои Шӯрои ҳамгунсозии истилоҳоти Кумита ва мутахассисони варзида ҷалб карда шудаанд.

Ҳамчунин, мутобиқи дарҳости мувовини гурӯҳи вожагузинии Фарҳангистони забон ва адаби форсии Ҷумҳурии Исломии Эрон аз 25-уми августи соли 2015, №Б-1198/2144 ва 12-уми сентябри соли 2015, №Б1101/2439 ширкати ду нафар корманди Кумита дар давраи магистратура дар бахши «Вожагузинӣ ва истилоҳшиносӣ» ба муддати 2 сол дар назар аст.

Қобили зикр аст, ки дар асоси дастури Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22-юми январи соли 2016, №2918(29-6) муроҷиати Кумитаи иҷроияи Иттиҳоди Давлатҳои Мустақилро оид ба пешниҳоди мавзӯи гуманитарӣ барои соли 2018 Кумита мавзӯи гуманитариро таҳти унвони «Соли забони модарӣ ва мероси ҳаттӣ» (Год родного языка и письменного наследия) барои баррасӣ дар Шӯрои давлатҳои узви ИДМ оид ба ҳамкории гуманитарӣ ва тасдиқи минбаъда дар Шӯрои сарони давлатҳои ИДМ пешниҳод намуд. Инчунин, тибқи муроҷиати Кумитаи иҷроияи ИДМ ба Нақшай ҷорабинихо дар мавзӯи гуманитарии давлатҳои муштаракулманофеъ (ИДМ) барои солҳои 2017-2018 Кумита мавзӯъро барои таҳия ва нашри китоб дар соли 2017 таҳти унвони «Тарбияи фарзанд ва таҳқими хонавода» аз осори классикони тоҷику форс бахшида ба Соли оила (ба забони тоҷикий ва русӣ) пешниҳод намуд, иҷроқунандаи он тибқи Нақшай пешниҳодгардида Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳсуб мейбад.

Боиси тазаккур аст, ки дар асоси банди 48-и қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1-уми марта соли 2016, №99 «Дар бораи Нақшай баргузории машваратҳои илмӣ ва илмию техникий, конференсияҳо, симпозиумҳо, анҷуманҳо ва семинарҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2016», банди 27-уми боби IV ва боби VI-и Нақшай ҷорабинихои Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016 аз 30-юми июни соли 2012, №335 дар бораи ҳимоя ва рушди забони давлатӣ берун аз марзи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Нақшай кории Кумита аз 7-уми январи соли 2016 оид ба Конференсияи илмию амалии байналмилалӣ таҳти унвони «Маҷоми забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон – забони тоҷикий дар муносибатҳои байналмилалӣ» баргузор гардид, ки аз натиҷаи иҷрои Нақшай Ҳукуматӣ ҷиҳати баргузорӣ ва натиҷаи конференсия ба Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати рушди иқтисод ва савдои ҶТ гузориш пешниҳод карда шуд.

Таҳияи санад ва гузоришҳо

Дар асоси дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҷиҳати татбиқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016» ва татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар Кумита қарорҳои Ҳайати мушовара, фармоиш, нақшай ҷорабинихо, гузоришҳо таҳия гардида, ба тасвиб расидаанд. Аз ҷумла:

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

1. Қарори Ҳайати мушовара «Дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2015 ва вазифаҳо барои нимсолаи аввали соли 2016»;
2. Қарори Ҳайати мушовара «Дар бораи тасдиқи Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои нимсолаи аввали соли 2016»;
3. Қарори Ҳайати мушовара «Оид ба ворид намудани лоҳҳай тағйири иловаҳо ба Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4-уми октябрисоли 2011, №458 «Дар бораи тасдиқи Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ»;
4. Қарори Ҳайати мушовара «Дар бораи ба ҳайати Шӯрои ҷумҳуриявии ҳамгунсозии истилоҳот ворид намудани тағйири иловаҳо»;
5. Қарори Ҳайати мушовара «Дар бораи ҷамъбасти фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи аввали соли 2016»;
6. Қарори Ҳайати мушовара «Дар бораи ҷамъбасти фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи аввали соли 2016 ва вазифаҳо барои нимсолаи дуюми соли 2016»;
7. Қарори Ҳайати мушовара «Дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нуҳ моҳи соли 2016»;
8. Гузориши Кумита аз натиҷаи ҳисоботу гузоришҳои вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳои даҳлдор ҷиҳати иҷрои Нақшай чорабиниҳои Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016 ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
9. Гузориш оид ба фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои семоҳаи аввали соли 2016 ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
10. Гузориш оид ба фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шаш моҳаи аввали соли 2016 ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
11. Гузориш оид ба фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои нуҳ моҳи соли 2016 ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
12. Гузориш ба Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси супориши Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15-уми сентябрисоли 2014, №31/2c-305 ҷиҳати иҷрои «Нақшай кори Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2014-2015», ки бо қарори Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8-уми июли соли 2014, №4 тасдиқ шудааст ва иҷрои Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми августи соли 2013, №1504 «Дар бораи Стратегияи муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020»;
13. Нақшай чорабиниҳои Кумита баҳшида ба таҷлили Рӯзи байналмилалии забони модарӣ (21 феврал);
14. Нақшай чорабиниҳо оид ба иҷрои банди 23-и Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз 26-уми январи соли 2016, №8 «Дар бораи натиҷаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2015 ва вазифаҳо барои соли 2016» ҷиҳати таҳияи лоҳҳай Консепсияи миллии рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2026 аз 19-уми феврали соли 2016, №15 тасдиқ карда шудааст;
15. Нақшай чорабиниҳои Кумита дар бораи таъсиси Кумитаи тадорукот оид ба Конференсияи байналмилалии «Мақоми забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон – забони тоҷикӣ дар муносибатҳои байналмилалий»;
16. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба иҷрои дастуру супоришҳои иловагии роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21-уми декабри соли 2015, №16\10-8 дар иртибот ба иҷрои Протоколи машварати кории назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14-уми декабри соли 2015, №1c/16-6, доир ба иҷрои Протоколи маҷlisи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми январи соли 2015, №2 ва татбиқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31-уми январи соли 2015, №36 «Дар бораи таҷлили 25-солагии Истиқолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
17. Нақшай чорабиниҳо оид ба иҷрои банди 23-и қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 январи соли 2016, №8 «Дар бораи натиҷаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2015 ва вазифаҳо барои соли 2016»;
18. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 13-уми январи соли 2016, №4 «Дар бораи Нақшай чорабиниҳои Барномаи миллии рушди иҷтимоии ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2016»;

19. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 9-уми феврали соли 2016, №42 «Дар бораи Нақшай чорабиниҳо оид ба ичрои вазифаҳое, ки дар Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20-уми январи соли 2016, зикр гардидаанд»;
20. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 декабри соли 2015, №591;
21. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати омодагӣ ба давраи тирамоҳу зимистони солҳои 2016-2017 дар асоси Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31-уми марта соли 2016, №130 «Дар бораи сари вақт омода намудани соҳаҳои иқтисодиёт ва иҷтимоиёти ҷумҳурӣ барои фаъолияти мунтазам ва самарабахш дар давраи тирамоҳу зимистони солҳои 2016-2017»;
22. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 13-уми январи соли 2016, №4 «Дар бораи Нақшай чорабиниҳои Барномаи миллии рушди иҷтимоии ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016-2018»;
23. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ичрои дастуру супоришҳои иловагии роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21-уми декабри соли 2015, №16\10-8 дар иртибот ба ичрои Протоколи машварати кории назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14-уми декабри соли 2015, №1c/16-6, доир ба ичрои Протоколи мачлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми январи соли 2015, №2 ва татбиқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31-уми январи соли 2015, №36 «Дар бораи таҷлили 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
24. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди ҲЧТ оид ба раванди корҳои омодагӣ ба баргузории чорабиниҳои муҳим, Рӯзи Ваҳдати миллӣ ва 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, доир ба ичрои Протоколи мачлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20-уми апрели соли 2016 №6, Протоколи мачлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8-уми феврали соли 2016, супориши Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 13-уми майи соли 2016, №24\10-135 «Нақшай чорабиниҳо оид ба ичрои дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки дар ҷараёни сафари корӣ ба ноҳияи Ёвони вилояти Хатлон 22-юми апрели соли 2016 баён доштаанд»;
25. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба ичрои Нақшай чорабиниҳои татбиқи «Стратегияи муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020», ки бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 30-юми августи соли 2013, №1504 аз 24-уми октябри соли 2016, №95 аз нав бо тавсияи роҳбари гурӯҳи кории санчиши мақомоти давлатӣ тасдиқ карда шудааст;
26. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28-уми ноябрисоли 2016, №105 оид ба ташкил ва баргузории тантанаҳои ҷумҳураниявии ҷашни рӯзи Ваҳдати миллӣ ва 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, доир ба ичрои Протоколи мачлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21-уми январи соли 2016, №1 ва татбиқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 19-уми декабри соли 2015, №760 «Дар бораи баргузории тантанаҳои ҷумҳураниявии ҷашни Рӯзи Ваҳдати миллӣ ва 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
27. Нақшай чорабиниҳои Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28-уми октябрисоли 2016, №465 «Дар бораи Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ)», бандҳои 15 ва 16-и Протоколи мачлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27-уми октябрисоли 2016, №12 оид ба мавриди омӯзиш ва корбарӣ қарор додани гузориши Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва ҷиҳати бартараф намудани камбудиҳои дар натиҷаи гузаронидани таҳқиқоти маҷмӯии сотсиологӣ оид ба арзёбии вазъи коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

28. Гузориш ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба супориши Роҳбари Дастгоҳи ичроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21-уми декабри соли 2015, №16/10-8, Протоколҳои маҷлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21-уми январи соли 2016, №1, аз 8-уми феврали соли 2016, №2, аз 22-юми августи соли 2016, №10 ва Протоколҳои маҷлиси Раёсати Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24-уми майи соли 2016, №6, аз 20-уми июняи соли 2016, №7 ва аз 21-уми июляи соли 2016, №8 бо мақсади дар сатҳи баланди ташкилӣ ва омодагӣ ҷашн гирифтани Рӯзи Ваҳдати миллӣ ва 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
29. Гузориши масъули ҳадамоти кадрӣ аз натиҷаи ичрои Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Кодекси одоби хизматчии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 15 сентябри соли 2010, №932, қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 апрели соли 2009, №252 «Дар бораи Барномаи татбиқи Консепсияи сиёсати давлатии кадрҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2016», ба хотири татбиқи саривақтии Барномаи электронии «Қадрҳо» ба мақомоти даҳлдор;
30. Гузориш ба Роҳбари Дастгоҳи ичроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 12-уми ноябрисоли 2016, №30/7-10 «Оид ба ҷараёни амалишавии барномаҳо дар вазорату идораҳо ва мақомоти ичроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ (тибқи намунаи замимагардида) дар иртибот ба ҷамъбасти бандҳои Нақшай ҷорабиниҳои Барномаи мазкур барои солҳои 2012-2016, аз натиҷаи корҳои амалигардида ва корҳои ичронашуда;
31. Гузориш ба Роҳбари Дастгоҳи ичроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати ичрои банди 2.2-и боби 2-и Нақшай кори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи дуюми соли 2016, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1-уми июляи соли 2016, №267 тасдиқ шудааст, дар асоси банди 41-и боби IV Нақшай ҷорабиниҳои «Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июняи соли 2012, №335 тасдиқ шудааст, Барқияи Ҳукуматӣ аз 3-юми октябрисоли 2016, №16\10-33 бо мақсади арҷ гузоштан ба забони давлатӣ ва татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва супориши Роҳбари Дастгоҳи ичроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8-уми августи соли 2016, №251926\26 ба ифтихори Рӯзи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо вазорату идораҳо таҳти унвони «Умри миллат ба умри забон вобаста аст» баргузор намудани воҳӯриву ҷорабиниҳо ташкил гардидааст;
32. Гузориш оид ба муайян намудани вазъи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси Фармоиши роҳбари Дастгоҳи ичроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 16-уми октябрисоли 2016, №41 доир ба иншоотҳое, ки аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳангоми сафарҳои корӣ ба вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ тайи солҳои 2015-2016 ифтитоҳ гардида ва ҷараёни ичрои дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон, Роҳбари Дастгоҳи ичроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо ва мақомоти ичроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ба намояндаи Дастгоҳи ичроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;
33. Гузориш ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати ичрои супориши Протоколи маҷлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми июляи соли 2016, №9 доир ба баланд бардоштани маърифати номгузорӣ ва нашри Феҳристи номҳои миллии тоҷикӣ;
34. Гузориш ба Роҳбари Дастгоҳи ичроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати ичрои банди 85-и Нақшай баргузории машваратҳои илмӣ ва илмию техникӣ, конференсияҳо, симпозиумҳо, анҷуманҳо ва семинарҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2016, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1-уми мартаи соли 2016, №99 тасдиқ шудааст ва дар асоси банди 1-и боби VI Нақшай ҷорабиниҳои «Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июняи соли 2012, №335 тасдиқ шудааст, ба ифтихори Рӯзи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати баргузор намудани Конференсияи илмию амалии ҷумҳураниявиро таҳти унвони «Истиқлолият ва сиёсати давлатӣ дар бораи забон»;

35. Дар асоси Фармоиши якҷояи муовини директори Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 16-уми августи соли 2011, №151 ва директори Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 17-уми августи соли 2011, №8 «Дар бораи тасдиқи ҳисоботи омори давлатии шакли №1-ХД «Ҳисобот дар бораи теъдод ва ҳайати сифати хизматчиёни давлатӣ» (семоҳа, нимсола, почтавӣ) ва Даствурамал оид ба пур кардани он ҳисоботи семоҳаи якум, дуюм, сеюм ва солонаи омори давлатии шакли №1-ХД-ро ба мақомоти дахлдор ирсол намуд;

36. Таҳияи Тартиби гузаронидани экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии хусусияти умумиҳатмидоштаи вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ва лоиҳаҳои онҳо, арзёбии дохилиидоравии зиддикоррупсионии лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» дар Кумита ҷиҳати икрои супориши Роҳбари дастгоҳи икроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 9-уми марта соли 2016, 554\21 доир ба муроциати Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2-юми марта соли 2016, 10-3\1-614, доир ба риояи талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» ва Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3-юми июняи соли 2014, №355 «Дар бораи Тартиби гузаронидани экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии хусусияти умумиҳатмидоштаи вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ва лоиҳаҳои онҳо, арзёбии дохилиидоравии зиддикоррупсионии лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ»;

37. Таҳияи лоиҳаи Тартиби амалӣ намудани назорати хизматӣ дар низоми мақомоти икроияи ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

38. Таҳияи Низомномаи Комиссия оид ба ҳолатҳои фавқулода дар Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

39. Таҳияи Низомномаи Комиссия оид ба Кодекси одоби хизматчии давлатии Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

40. Таҳияи фармоиши раиси Кумита аз 16-уми ноябриси 2016, №100 доир ба вазифадор намудани роҳбарият ва масъулони маводи танқидӣ ва вокунишҳо дар асоси супориши Роҳбари Дастроҳи икроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27-уми сентябриси 2016, №26/10-84 ҷиҳати баррасӣ ва ҷорҷӯй намудани талаботи икрои ҷараёни Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 7-уми февралиси 2009, №622, «Дар бораи вокуниши шахсони мансабдор ба маводи танқидӣ ва таҳлилии воситаҳои аҳбори омма» дар вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо, мақомоти икроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ВМКБ, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ;

41. Таҳияи Даствурамал, Нақшай ҷорабиниҳо ва Ҷадвали навбатдории муроциатҳои шаҳрвандон дар Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати икрои Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2-юми сентябриси 1998, №345 «Дар бораи тасдиқи Даствуруламали коргузорӣ бо муроциатҳои шаҳрвандон», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муроциатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ», ки 23-юми июляи соли 2016, №1339 қабул шудааст ва икрои бандҳои 4 ва 8-и Протоколҳои маҷлиси назди Роҳбари Дастроҳи икроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 9-уми ноябряи соли 2016, №10-4 оид ба раванди қабули шаҳрвандон аз ҷониби шахсони аввали вазорату идораҳо, мақомоти икроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ;

42. Таҳияи лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Дар бораи тасдиқи «Фехристи номҳои миллии тоҷикӣ» дар асоси супориши муовини Сарвазари Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18-уми январи соли 2016, №1/4-26(4) доир ба икрои Протоколи машваратии кории назди муовини Сарвазари Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14-уми январи соли 2016, №1/4-26, икрои банди 15-и боби II-и «Нақшай ҷорабиниҳои Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июляи соли 2012, №335

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

таҳия намуда, барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намуд, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27-уми июли соли 2016, №325 тасдиқ гардидааст.

Ҳамзамон, Кумита дар асоси Феҳристи номҳои миллии тоҷикӣ Фарҳанги номҳои миллии тоҷикӣ (номҳои писарона ва духтарона, дар 2 ҷилд)-ро таҳия намуда, онро нашр менамояд.

43. Кумита лоиҳаи тағйири иловаҳо ба Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ»-ро таҳия намуда онро барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намуд.

Қобили зикр аст, ки дар Кумита таҳияи лоиҳаи Ёддошти тафоҳум байнин Кумитаи забон ва истилоҳоти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Академияи улуми Ҷумҳурии Исломии Афғонистон дар бахши забон ва истилоҳот тибқи Созишномаи ҳамкории байналмилалӣ дар ҳолати баррасӣ қарор дорад.

Ҳамзамон, лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Консепсияи рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2026»-ро таҳия намуда онро дар рӯзҳои наздик ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд.

Фаъолияти иттилоотӣ ва нашрияйӣ

Кумита бо таҷхизоти муосири компьютерӣ таъмин буда, дар он 15 адад компьютер ва 12 адад принтер фаъол буда, 1 адад дастгоҳи телефонии хизматрасонии факс мавҷуд аст. Инчунин, дар ҳамаи ҳуҷраҳои корӣ 1-ададӣ (ҷамъ 11 адад) телефонҳои байнишаҳрӣ ба кормандон мавриди хидматрасонӣ қарор дорад.

Кумита дорои сомона буда, он ба таври доимӣ фаъол аст, ки он аз сафҳаҳои «Асосӣ», «Кумита», «Қонунгузорӣ», «Чорабиниҳо», «Хадамоти матбуотӣ», «Санчишҳо ва ҳисобот», «Забонҳои Тоҷикистон», «Забоншиносии тоҷик», «Танзими истилоҳот», «Экспертизаи забоншиносӣ», «Китобхона», «Робитаҳои байналмилалӣ», «Расмҳо ва наворҳо», «Ҳабарҳо» ва «Пурсишу посух» иборат аст. Муштариён имкон доранд, ки бо истифода аз сафҳаҳои мазкур доир ба саволҳои худ посухи дурусту мушахҳас бигиранд. Аз ҷумла, дар сафҳаи «Забоншиносии тоҷик» хонанда метавонад ҳама гуна маълумот, мавод ва сарчашмаҳои мансуб ба илми забоншиносии тоҷикро, ки аз давраҳои чоряки аввали садаи бистум то ба имрӯз таълиф шудаанд, дастрас намояд.

Кумита ҳамчунин, почтаи электронии худро дорад, ки ин хизматрасонии шабакаи интернетиро Ширкати «Вавилон-Т» бо сифати баланди хизматрасонӣ мунтазам таъмин менамояд.

Дар асоси Нақшай ташкил ва гузаронидани нишастҳои матбуотӣ дар вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ВМҚБ, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ дар нимсолаи дуюми соли 2015 мутобики Амири Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15 сентябри соли 2011, №АП-1729 дар Маркази матбуоти ҷумҳурияйӣ 3-юми феврали соли 2016 нишasti матбуотии Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид, ки кормандони Кумита дар ин нишаст фаъолона иштирок намуданд.

Дар нишasti матбуотӣ раиси Кумита, муовини раиси Кумита сардорони шуъбаҳою мудирони бахшҳо, кормандони Кумита ва 21 нафар намояндагони воситаҳои аҳбори омма, аз ҷумла аз АМИТ «Ҳовар», Муассисаҳои давлатии ТВ «Ҷаҳоннамо», ТВ «Сафина» шабакаҳои радиои «Овози тоҷик», Радиои «Озодӣ», «Би-Би-Си», «Тоҷикистон», «Садои Душанбе», «Садои Ҳурсон», «Ҳовар», рӯзномаҳои «Садои мардум», «Минбари ҳалқ», «Ҷавонони Тоҷикистон», «Озодагон», «Фараж», «Ҳалқ овози» ва «Народная газета» иштирок намуданд.

НИШАСТИ МАТБУОТИРО РАИСИ КУМИТА ГАВҲАР ШАРОФЗОДА ИФТИТОҲ НАМУДА, АЗ ҶАМӢБАСТИ

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2015 ба хабарнигорон маълумоти муфассал пешниҳод намуд.

Зимни суханронии раиси Кумита қайд гардид, ки яке аз иқдоми муҳимме, ки дар роҳи рушди забони давлатӣ анҷом дода шуд, масъалаи назорат ва санчиши татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва татбиқи «Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016» дар мақомоти марказию маҳаллии шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳои тобеи маркази ҷумҳурӣ, вилоятҳои Ҳатлону Суғд ва ноҳияҳои он мебошад.

Раиси Кумита аз натиҷаи санчиши гурӯҳи кории Кумита оид ба иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4-уми октябри соли 2011, №458 «Дар бораи тасдиқи «Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ», қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2012, №335 «Дар бораи тасдиқи Барномаи рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2016» бо намояндагӣ аз прокуратураи ноҳияҳои шаҳри Душанбе ва Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе таҳо дар соли 2015 78 адад номгузорӣ, эълону reklamaи ташкилоту муассисаҳо, нуқтаҳои савдо ва Марказҳои хизматрасонӣ дар ҳудуди ноҳияҳои Шоҳмансур, Сино, Фирдавсӣ ва Исмоили Сомонии шаҳри Душанбе ба хабарнигорон маълумот дод.

Дар анҷом хабарнигорон оид ба масъалаҳои Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ, сатҳи забондонии роҳбарони ташкилоту муассисаҳо, роҳҳои ҳалли мушкилот дар интихоби ном, номи хонаводагӣ, насад, номгузории шаҳру ноҳияҳо, шаҳраку маҳалла, кӯчаю хиёбонҳо, истифодаи навиштаҷот ба забонҳои хориҷӣ, омилҳои ба миён омадани навиштаҷоти ғалат дар кӯчаю хиёбонҳо, забони воситаҳои аҳбори омма, омӯзиши алифбои ниёғон, истифодаи истилоҳот дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, омӯзиши қоидаҳои имло дар мақомоти давлатӣ, навиштаҷот дар борпечҳои маводи доруворӣ, нашри фарҳангҳои соҳавӣ ва ғайраҳо саволҳо пешниҳод намуданд, ки аз ҷониби раис ва кормандони Кумита ба хабарнигорон посухҳои мушахҳас дода шуд.

Дар давраи ҳисоботӣ дар рӯзномаи «Садои мардум» аз 12-уми январи соли 2016, №5 (3485) мақолаи корманди Кумита Р. Зулфониён таҳти унвони «Мушкилот дар номгузории маҳалҳои аҳолинишин» ба табъ расид, ки дар он масъалаҳои мубраму рӯзмарра оид ба татбиқи моддаи 18-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мушкилоти номгузории шаҳру деҳоти навбунёд ва ивази номҳои ҷуғрофӣ, номҳои такрор, номҳои бегона ва беҳад зиёд шудани номгузории деҳаҳо ба номи ашҳос мавриди шарҳу баррасӣ қарор дода шудаасту бевосита, ба Комиссияи номгузории шаҳру вилоятҳо тавсияе барои ҳалли мушкилоти номбурда маҳсуб мейбад.

Дар давраи ҳисоботӣ роҳбарият ва кормандони Кумита дар 74 барномаҳои телевизиониву радиоии идораи барномаҳои «Субҳ», «Самт», «Фарҳанг», «Аҳбор»-и Шабакаи якум, «Айёми шубоб аст»-и Телевизиони «Сафина», «Як соат»-и Телевизиони Баҳористон ва дар мусоҳибаи радиоӣ бо хабарнигорони радиоҳои «ХОВАР», «Садои Душанбе», «Тоҷикистон» ва «Озодӣ» иштирок намуданд.

Дар ҳамин давра, Кумита дар ҷавоб ба мактуби идораи рӯзномаи «Садои мардум» аз 22-юми октябри соли 2016, №4 мақолаи «Андешиҳои нав “Ақидаи ботил”-ро эҳё карданист, ки дар рӯзномаи «Садои мардум» 20-уми августи соли 2016, №109 (3589) интишор гардида буд, вокуниш ирсол намуд.

Қобили тазаккур аст, ки кормандони Кумита бо мақсади риоя гардидани Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ва шакли дурусти истифода ва навишти қалимаҳо дар ҳамкорӣ бо Идораи барномаи «Субҳ»-и Шабакаи якуми телевизиони Тоҷикистон саҳифаи вожаҳои дуруст ва нодурустро таҳия ва пешниҳод намуд, ки он дар ҳар барнома мунтазам бо төъдоди 10 қалима (дар шакли ғалат ва дуруст) пахш гардида, то ин давра бештар аз 360 вожа манзури тамошобинони шабака шудааст.

Пешниҳоди вожаҳои ғалат ва шакли дурусти он барои барномаи «Субҳ»-и Телевизиони «Тоҷикистон» аз ҷониби кормандони Кумита мунтазам пешниҳод мегардад, ки то имрӯз

шумораи чунин истилоҳот ба 300 адад мерасад.

Дар соли 2016 ду маҷмӯа аз маводи конференсияҳои дар соли 2015 доиргардида, нашр гардидааст. Аз ҷумла, маҷмӯаи мақолаҳои Конференсияи байналмилалии «Масъалаи вожагузинӣ ва истилоҳоти забони тоҷикӣ-форсӣ», ва маҷмӯаи Конференсияи илмии ҷумҳуриявии «Номҳои ҷуғрофӣ ва суннати номгузорӣ».

Дар давраи ҳисбботӣ мутобиқи Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10-уми марта соли 2016, №647 «Дар бораи тасдиқи Низомномаи тартиби гузаронидани озмун барои ишғоли мансабҳои холии маъмурии хизмати давлатӣ» аз ҷониби Кумита барои ишғоли мансабҳои озди маъмурии хизмати давлатӣ З маротиба бо иштироки намояндаи Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли равон баргузор гардид.

Дар асоси Фармоиши якҷояи муовини директори Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 16-уми августи соли 2011, №151 ва директори Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 17-уми августи соли 2011, №8 «Дар бораи тасдиқи ҳисбботи омори давлатии шакли №1-ХД «Ҳисбот дар бораи теъдод ва ҳайати сифатии хизматчиёни давлатӣ» (семоҳа, нимсола, почтавӣ) ҳисбботи семоҳаи якуми омори давлатии шакли №1-ХД-и Кумита ба Агентӣ ирсол гардид.

Қобили тазаккур аст, ки дар асоси мактубҳои Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 13-уми январи соли 2015, №03-16 ва №03-17 4 нафар кормандони Кумита дар соли 2016 ба курсҳои такмили ихтисос дар мавзӯъҳои «Сиёсати хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва «Тартиби таҳия ва қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар мақомоти давлатӣ» ба Донишкадаи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон сафарбар карда шуданд, ки мутахассиси бахши умумӣ Сангов F., ва сармутахассиси шуъбаи ташкилию ҳуқуқӣ Умарова Ш. курси такмили ихтисосро гузаштанд.

Ҳамчунин, сардори шуъбаи ташкилию ҳуқуқии Кумита Мансурӣ Ш. Ҷ. дар Конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳурияйӣ дар мавзӯи «Фаъолияти ҳуқуқэҷодкунӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: рушд ва проблемаҳо» Маркази миллии қонунгузории назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ифтихори 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон 26-уми майи соли 2016, дар мизи мудаввар ба ифтихори таҷлили 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавзӯи «Суди конституционӣ зодаи Истиқлолияти давлатӣ» 24-уми июни соли 2016 ва мизи мудаввар дар мавзӯи «Низом ва хизматрасонии фарогир барои кӯдакони имконияташон маҳдуд» 18-уми ноябрини соли 2016 фаъолона иштирок намудааст.

Дар асоси мактуби Донишкадаи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4-уми январи соли 2016 мутахассиси пешбари бахши экспертизаи забоншиносии Кумита Сатторов А. дар магистратура таҳсил дорад.

Тибқи Протоколи ҷаласаи Комиссияи Кумита аз 19-уми феврали соли 2016, №1 ва Фармоиши раиси Кумита аз 22-юми феврали соли 2016, №18 ба 4 нафар кормандони Кумита рутбаҳои таҳассусӣ дода шудааст.

Ҳамзамон, барои фаъолияти арзанда дар роҳи татбиқи сиёсати Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти соҳаҳои забони давлатӣ, илму маориф ва фарҳанг дар арафаи ҷаҳонӣ 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон якқатор кормандони Кумита бо мукофоти давлатӣ, медали ҷаҳонӣ ва мукофотҳои соҳавии вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг ва адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон сарфароз гардонида шуданд. Инчунин, 5 нафар бо Ифтихорномаи Иттилоғи касабаи Кумита сарфароз гардонида шудааст.

Дар соли равон 105 адад фармоишҳои раиси Кумита ба тасвиб расида, то ин давра ба Кумита 1123 муроҷиати хаттӣ, тавассути телефон ва зимни қабули шаҳрвандон пешниҳод гардид, ки ҳамаи онҳо баррасӣ шуда, ба муроҷиаткунандагон ҷавобҳои мушаҳҳас пешниҳод гардид.

Муроҷиатҳо тавассути телефон, шабакаи интернет ва дар ҷараёни қабули рӯзҳои шанбе ба Кумита воридгардида масъалаҳои зеринро дар бар мегиранд:

- оид ба самтҳои фаъолият ва нақшаҳои Кумита (75 адад);
- шарҳу тавзехи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар иртибот ба лавҳаю овезаҳо (75 адад);
- оид ба тарҷума, истифода ва шарҳи вожаю истилоҳот (168 адад);
- оид ба Фарҳанги имлои забони тоҷикӣ (110 адад);
- шарҳи тартиби коркард, истилоҳнигорӣ ва қабули вожаю истилоҳоти соҳаҳои мухталиф (110 адад);
- шарҳи «Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ» (95 адад);
- номгузорӣ (165 адад);
- оид ба Феҳрести номҳои миллии тоҷикӣ (105 адад);
- тарзи дурусти навишти вожаю истилоҳот (85 адад);
- шарҳи масъалаҳои марбут ба ҳуҷҷатнигорӣ (85 адад);
- оид ба таҳияи фарҳангҳои соҳавӣ (50 адад);

Дар давраи ҳисбботӣ ба Кумита 883 мавод, мактубу дарҳост, аз ҷумла, 219 мавод аз Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, 669 мавод аз вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо ва 34 аризai ҳаттӣ аз ҷониби шаҳсони алоҳида ба Кумита ворид гардида, ҳамаи онҳо мавриди баррасӣ қарор дода шудаанд.

Дар ин давра аз Кумита 1019 мактуб, барқияи телефонӣ ва пешниҳоду хулосаҳо, аз ҷумла 91 мактуб ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 928 адад ба вазорату идораҳо ирсол гардидааст.

Вазифаҳо барои фаъолияти минбаъда

Дар асоси дастури Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни мулоқот ба муносибати Рӯзи забони давлатӣ (4 октябри соли 2012) масъалаи татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» зери назорати шаҳсии роҳбарони вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо, раисони Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳои Суғд, Ҳатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ қарор дода шавад. Ин иқдом, бешубҳа, барои татбиқи самарабахш ва устувори Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва Барномаи рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2016 мусоидат менамояд.

Новобаста аз корҳои баанҷомрасида дар самти татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ ҳанӯз камбудиҳои назаррас вуҷуд дорад. Дар бештар маврид фаъолияти Комиссияҳои назди мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ дар маҳалҳо оид ба татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» хусусиятҳои лаҳзавӣ дошта, мунтазам сурат намегирад.

Кумита натиҷаи татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро то инҷониб мавриди омӯзиш, таҳлил ва баррасӣ қарор дода, ёддовар

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон» (<http://www.kumitaizabon.tj>)

мешавад, ки мавҷуд набудани воҳидҳои кории алоҳида – масъулони татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро дар мақомоти икроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ барои назорати мунтазам ва татбиқи самарабахши он дар ташкилоту муассисаҳо мушкилиҳо пеш меорад.

Аз ин рӯ, Кумита таъсиси воҳидҳои кории алоҳидаро бо дарназардошти ҳолати бавуҷудомада дар мақомоти икроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон (З воҳиди корӣ), вилоятҳо (6 воҳиди корӣ) ва шаҳри Душанбе (3 воҳиди корӣ) дар маҷмӯъ 12 воҳиди корӣ аз ҳисоби мақомоти икроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ зарур мешуморад. Инчунин, Кумита бо мақсади бартараф намудани мушкилоте, ки дар самти татбиқи сиёсати забони давлатӣ ва рушди густариши он дар тамоми қишрҳои ҷомеа вучуд дорад, барои назорати мунтазам ва татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар саросари ҷумҳурӣ пешниҳод менамояд, ки аз ҳисоби мутахассисони шуъбаю баҳшҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеаи мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ мутахассиси соҳаи забони давлатӣ ҷалб карда шуда, назорати татбиқи Қонуни мазкур ба уҳдаи онҳо voguzor карда шавад.

Қобили зикр аст, ки кори Комиссияҳои татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро дар мақомоти икроияи ҳокимияти давлатӣ дар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ мутахассисони раёсат, шуъбаю баҳшҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа пеш мебаранд.

Аз ин рӯ, барои ҳалли мушкилоти бамиённомада ва татбиқи ҳамаҷонибаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба соҳтори раёсат, шуъбаю баҳшҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеаи мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ тағиӣру иловажо вобаста ба назорат кардани Қонуни мазкур ворид карда шуда, «раёсати рушди иҷтимоӣ, забон ва робита бо ҷомеа, шуъбаи рушди иҷтимоӣ, забон ва робита бо ҷомеа ва баҳши рушди иҷтимоӣ, забон ва робита бо ҷомеа» аз нав таъсис дода шаванд.

Бинобар сабаби нокифоя будани воҳидҳои корӣ дар Кумита баҳри татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Барномаи рушди забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016 дар самти тарғибу ташвиқи забони давлатӣ дар фаъолияти экспертизаи забоншиносӣ, танзими истилоҳот, пешниҳоди иттилооти зарурӣ, таҳқими ҳамкориҳо ва ба маротиб афзудани муроҷиату дарҳости мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, худидоракуни шаҳрак ва деҳот, муассисаҳои таҳсилоти олий ва миёнаи касбӣ, шахсони воқеӣ ва ҳукуқии новобаста аз шакли ташкилию ҳукуқӣ мушкилиҳо пеш меоянд.

Дар Кумита баҳши экспертизаи забоншиносӣ фаъолият менамояд, ки аз се воҳиди корӣ иборат буда, бинобар нокифоя будани коршиносони забони давлатӣ, забони русӣ ва дигар забонҳои ҳориҷӣ зимни пешбурди фаъолияти ҳаррӯза дар самти гузаронидани экспертизаи забоншиносӣ, аз ҷумла, экспертизаи забоншиносии номҳои ҷуғрофӣ, маҳалҳои аҳолинишин ва шаҳраку деҳоти тозабунёд, инчунин баррасии номгузории шаҳрвандон, санадҳои меъёрии ҳукуқӣ, китобҳои таълимӣ ва ҳамагуна маводи иттилоотӣ ба душвориҳо рӯ ба рӯ мешавад.

Аз ин рӯ, зарур аст, ки дар Кумита Муассисаи давлатии «Экспертизаи забоншиносӣ ва тарҷумонӣ» таъсис дода шавад.

Мушкилоти дигаре дар соҳаи забони давлатӣ вучуд дорад, ин ҳам бошад забони номгузории ташкилоту муассисаҳо, Ҷӯлону реклама, лавҳаю овезаҳои мебошад, ки бо забони ғайр ва бо ғалатҳои имлоию мантиқӣ аз ҷониби ширкатҳои рекламаистехсолкунанда ва паҳнкунанда таҳия мешавад. Бояд такид намуд, ки аз соли 1989 то ин ҷониб талаботи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз ҷониби Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Мақомоти икроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, Ҳадамоти зиддиинхисории назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Муассисаи давлатии «Маркази миллии патенту иттилоот»-и назди Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Муассисаи

давлатии «Рекламаи берунӣ ва ороиши шаҳри Душанбе» ва мақомоти даҳлдор назорат бурда мешавад, vale то ҳол мушкилоти номгузории ташкилоту муассисаҳо, эълону реклама ҳалли ҳудро наёфтааст ва мақомоти давлатӣ сарсону саргардонанд.

Аз ин рӯ, Кумита пешниҳод менамояд, ки мувофиқа намудан ва гузаронидани экспертизаи забоншиносии номҳои вилоятҳо, шаҳрҳо, ноҳияҳо, ҷамоати шаҳрак ва деҳот, шаҳракҳо, деҳаҳо, кӯчаҳо, хиёбонҳо, майдонҳо боғҳои фарҳангӣ ва маҳалаҳои аҳолинишин, муассисаҳои соҳаҳои иҷтимоӣ (маориф, фарҳанг, тандурустӣ ва ф.), номгузории шаҳрвандон, номгузории шахсони ҳуқуқӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, китобҳои дарсӣ, дастурҳои методию коргузорӣ, истилоҳоти соҳавӣ, фарҳангҳо, маводи воситаҳои аҳбори омма, эълону реклама, маводи иттилоотӣ, рӯзномаву маҷаллаҳо, номгузории нуқтаҳои савдо ва марказҳои хизматрасонии майшӣ, тамғаҳои молӣ ва тамғаҳои хизматрасонӣ, барчаспҳо, нархномаҳо маводи парвандаҳои ҷиноятӣ, гражданий ва маъмурӣ ҳатмӣ аз ҷониби мақомоти даҳлдор ба роҳ монда шавад.

Ҳамзамон, зарур аст, ки барои таҳти назорати қатъӣ қарор додан ва ба низом даровардани забони давлатӣ дар ин соҳаҳо зарур аст, ки ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ», «Дар бораи тартиби ҳалли масъалаҳои соҳти марзиву маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Дар бораи реклама», «Дар бораи тамғаҳои молӣ ва тамғаҳои хизматрасонӣ», «Дар бораи ҳимояи ҳуқуқи истеъмолкунандагон», «Дар бораи бақайдигрии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ», «Дар бораи экспертизаи давлатии судӣ», «Дар бораи Кодекси мурофиаи ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва «Дар бораи Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон» тағириу иловаҳо вобаста ба мувофиқа намудан ва гузаронидани экспертизаи забоншиносӣ ворид карда шаванд.

Баҳри рушду густариши ҳар як забон таърихи забони он нақши муҳим мебозад, ки он заминаи ҳар як забони муосири инкишофёбанда мебошад. Дар моддаи 4-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои шароит фароҳам овардан, ҳимоя ва инкишофи забонҳои бадаҳшонӣ (помирӣ) ва забони яғнобӣ меъёр муқаррар шудааст. Зоро ҳифзи нигаҳдорӣ ва таҳқиқу омӯзиши ин забонҳо барои рушди забони адабии меъёр ва баррасии таърихи забони мо, ки бунёди ҳастии маънавии мост, нақши муҳим бозида, ҳуд як осори зиндае аз решai забонҳои мо мебошад.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки кормандони вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ барои ҳалли масъалаҳои вобаста ба татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва иҷрои «Барномаи рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2016» ба дастурҳои методӣ ва баргузории семинару машғулиятҳо ниёз доранд.

Мусоидат барои густариши забони миллӣ дар мақоми забони илм вазифаи асосии ҳама соҳторҳои илмӣ ва кафедраҳои мактабҳои олии кишвар маҳсуб мегардад. Бинобар ин, барои ба забони илм табдил додани забони давлатӣ татбиқи чорабинҳои мушаҳҳасро аз Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати фарҳангӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, донишгоҳу донишкадаҳо ва тамоми марказҳои илмӣ-таҳқиқотӣ тақозо менамояд.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки имрӯз дар ҷумҳурий дар самти таҳияи фарҳангҳо ва донишномаҳо меъёрҳои фарҳангнигорӣ дар бештари маврид аз ҷониби мураттибон риоя намегардад. Маводе, ки ба Кумита ворид мегардад ба талабот ҷавобгӯ набуда, кори мутахассисонро даҳчанд мушкил мегардонанд. Бо дарназардошти ин пешниҳод мешавад, ки бо ҷалби мутахассисони истилоҳшиносону забоншинсон ва фарҳангнигорон «Дастури фарҳангнигорӣ» таҳия карда шавад.

Мушкилоте, ки имрӯз дар роҳи рушд ва тавсеаи забони давлатӣ вучуд дорад ба омилҳои муҳталиф вобастаанд. Аз он ҷумла, кор карда нашудани низоми истилоҳоти соҳаҳои илму фан, техника, истеҳсолот ба забони тоҷикӣ мебошад. Бисёре аз мутахассисони баҳшҳои гуногун бо сабаби надонистани истилоҳот дар корбурди забони тоҷикӣ дар ин ё он соҳаҳо ба душвориҳо рӯ ба рӯ мегарданд. Истилоҳ мағҳуми муҳими муайянкунандай ин ё он соҳа

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

мебошад, он бояд аниқу равшан бошад. Аз ин рӯ, ҳамгун (унификацсия) сохтани истилоҳот омили муҳими густариши забони давлатӣ ба шумор меравад. Бинобар ин, такмили истилоҳот ва омӯзиши роҳҳои инкишофи он дар шароити имрӯза вазифаи муҳими забоншиносон ва мутахассисони соҳаҳои илму фан мебошад.

Таҳия ва ҳамгунсозии истилоҳот яке аз масъалаҳои муҳим дар роҳи рушди забони давлатӣ ба шумор меравад. Кумита барои банизом даровардани истилоҳоти соҳаҳои муҳталиф дар ҳамкорӣ бо ҳайати Шӯрои ҳамгунсозии истилоҳот дар ин давра 40 фарҳангномаҳои соҳавӣ, зиёда аз 510000 (панҷсаду даҳ) ҳазор истилоҳро мавриди баррасӣ қарор додааст, ки аз ин төъдод 23 (бисту се) ҳазор истилоҳҳои соҳаҳои ҳуқуқшиносӣ, сиёсатшиносӣ, дорусозӣ, кишоварзӣ, тиббӣ, техникӣ, иқтисодиёт, соҳтмон ва меъморӣ, биологӣ, нассочӣ, педагогӣ, нақлиёт, коргузорӣ ва дигар соҳаҳои таҳия шуда, қабул гардидаанд.

Кумита иқдом гирифтааст, ки «Феҳристи истилоҳоти забони давлатӣ»-ро таҳия намуда, барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намояд ва онро ҳамчун санади меъёрии ҳуқуқӣ дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта, мавриди истифодаи чомеаи шаҳрвандӣ қарор дихад.

Ҳамчунин, имрӯз замоне фаро расидааст, ки бо мақсади тақвияти забони тоҷикӣ ба ҳайси забони илм ва густариши бахши истилоҳшиносӣ бо ҷалби истилоҳшиносони варзидаи доҳиливу ҳориҷӣ дар донишгоҳу донишкадаҳо ва пажӯҳишкадаҳои илмиву таҳқиқотӣ давраҳои омӯзиши «Вожагузинӣ» таъсис дода шавад.

Аз ин рӯ, Кумита ба нақша гирифтааст, ки дар соли 2016 масъалаҳои зеринро дар роҳи ба танзим даровардани истилоҳоти соҳаҳои муҳталиф ҳал намояд:

- «Дастурмали номгузорӣ оид ба номҳои ҷуғрофӣ ва ташкилоту муассисаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»;

- пешниҳоди лоиҳаи «Дастурмали танзим ва қабули истилоҳот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» семоҳаи охир;
- баррасии фарҳангҳои воридотӣ ва номи маҳалҳои аҳолинишини кишвар;
- таҳлил ва баррасии вазъи омӯзиш ва таҳқиқоти мавзӯъҳои илмӣ дар самти истилоҳшиносӣ;
- таҳияи «Луғати тафсирӣ калимаҳои ҳориҷӣ» (аз ҳарфи А то ҳарфи З);
- пешниҳодҳо ба таҳияи Консепсияи рушди забони миллӣ барои солҳои 2017-2027;
- таъсиси гурӯҳи корӣ аз ҳисоби мутахассисони вазоратҳои адлия ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои 19-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тартиби ҳалли масъалаҳои марзиву маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Низомномаи Комиссияи ҷумҳуриявӣ оид ба номгузории корхонаҳои давлатӣ, объектҳои ҷуғрофӣ, ташкилоту муассисаҳо ва абадӣ гардонидани хотираи ходимони илм, маориф ва фарҳанг», «Тартиби номгузорӣ ва дигар кардани номи корхонаҳои давлатӣ, истгоҳҳои роҳи оҳан, фурӯѓгоҳҳо, ташкилоту муассисаҳо, таълимгоҳҳо, инчунин объектҳои физикию ҷуғрофӣ»;
- таҳияи Номгӯи номҳои ҷуғрофии ҳаритаи сиёсии ҷаҳон ба забони давлатӣ, ки барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод мегардад.

Таъсиси марказҳои омӯзиши забони давлатӣ дар маҳалҳои зисти ақаллиятҳои миллии маскуни ҷумҳурӣ аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, ки дар доираи Барномаи рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2016 бояд амалӣ гардад, андешидани тадбирҳои мушаххасро аз масъулони мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ тақозо менамояд.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки дар номгузории маҳалҳо ва кӯчаю хиёбонҳо, бо вуҷуди тағирии төъдоди номҳои бегона ва ғайримилӣ, мутаассифона, бархе аз камбудихо низ ба назар мерасанд, ки ин ба такори номҳои ашҳос дар як ҷой ва ё дар ҷандин маҳалҳои дигар иртибот дорад. Аз ин рӯ, зарур аст, ки Комиссияи номгузории назди мақомоти иҷроияи маҳаллии

Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.kumitaizabon.tj>)

Ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳо барои пешгирии ин раванд тадбирҳои мушаххасро роҳандозӣ намоянд.

Қобили зикр аст, ки баҳри рушди забони давлатӣ дар саросари ҷумҳурий Кумита дар асоси Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми январи соли 2016, №8 «Дар бораи натиҷаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2015 ва вазифаҳо барои соли 2016» тасдиқ шудааст, лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Консепсияи миллии рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2027»-ро дар ҳамкорӣ бо вазорату идораҳо даҳлдор дар заминай ҷамъбасти бандҳои Нақшай ҷорабиниҳои Барномаи мазкур барои солҳои 2012-2016 таҳия намуда, барои тасдиқ дар рӯзҳои наздик ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд.

Кумита дар асоси дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон минбаъд низ тамоми неруи худро баҳри назорат ва татбиқи муассиси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» бо дарки амиқи сиёсати хирадмандонаи пешгирифтаи Сарвари давлат бобати рушди забони давлатӣ ва ба ҳамин васила устувор намудани пояҳои он ҷораҳои муассисир меандешад.

Баҳодиҳии муҳтаво: 5

Баҳои миёна: 5 (1 овоз)

Замима:

[Ҳисобот дар бораи фаъолияти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2016.doc \[1\]](#)

Категория:

- [Фаъолият](#) [2]
- [Ҳисоботҳо](#) [3]

Манбайъ: <http://www.kumitaizabon.tj/tg/content/khisobot-dar-borai-faoliyati-kumitai-zabon-va-istilokhoti-nazdi-khukumati-chumkhurii>

Пайвандҳо